

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

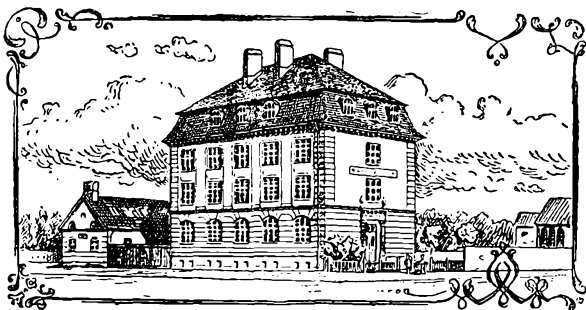
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DE FORENEDE LATIN- OG REALSKOLER

DET DANSKE SELSKABS SKOLE

(FORBEREDELSES-, LATIN- OG REALSKOLE)

FÆLLESSKOLE

FORSTANDER: DR. PHIL. C. N. STARCKE

FORCHHAMMERSVEJ

10. AARSBERETNING

**Fra 1ste August 1909 gælder for De forenede Skoler den
side 53 anførte skolebetaling.**

DE FØRENEDE LATIN- OG REÅLSKOLER

DET DANSKE SELSKABS
SKOLE

(FORBEREDELSES-, LATIN- OG REÅLSKOLE)
FÆLLESSKOLE

FORSTANDER: DR. PHIL. C. N. STARCKE

FORCHHAMMERSVEJ

10. AARSBERETNING

KØBENHAVN
SKOLETRYKKERIEET -- V. E. CHRISTIANSEN
Maj 1909.

ELEVER, drenge og piger, der ønskes optaget i mellemskolens 1ste klasse, bedes indmeldt saa betids, at de kan underkaste sig optagelsesprøven 23.—30. Juni sammen med skolens egne elever.

Konfirmationen.

SKOLEN henstiller til forældrene at lade deres børn konfirmere i 9de klasse, da skemaet for denne klasse vil blive ordnet saaledes, at konfirmationsforberedelserne ikke bringer afbrydelse i det regelmæssige skolearbejde.

FORÆLDRENE anmodes om at sørge for at der er nummer paa alle skolesager.

Forstanderen træffes paa skolen hver skoledag 3—4.

Det danske Selskabs Skole

oprettet 1899

er en forberedelses- og højere almen-skole, der i overensstemmelse med de forskrifter, som indeholdes i loven af ²⁴/₄ 1903, vil føre sine elever til de forskellige afsluttende prøver.

Forberedelsesklasserne omfatter de første 5 aar. Eleverne optages fra 6-aars alderen og underkastes ved udgangen af 5te klasse den foreskrevne prøve, der tjener som adgangsprøve til mellemskolen.

Undervisningen omfatter i disse klasser dansk, regning, skrivning, religion, historie og geografi, naturhistorie og fysik, sløjd, gymnastik og sang. Derimod er i overensstemmelse med lovens krav al undervisning i fremmede sprog udelukket.

Mellemskolen bestaar af 4 klasser fra 11—15-aars alderen. Foruden at føre undervisningen i de nævnte fag videre, optages her 2 fremmede sprog, tysk og engelsk, samt kemi, matematik og stenografi. Mellemskolen slutter med en prøve, efter hvilken eleverne enten afslutter deres skolegang for at gaa ud i det praktiske liv eller opflyttes i den etaarige realklasse eller i gymnasiet.

Realklassen afsluttes med en prøve, der svarer til den tidligere præliminæreksamen.

Gymnasiet bestaar af 3 klasser, og maalet er studentereksamen. Af de 3 linier, som loven hjemler, vil her ved skolen den klassiske linie ikke blive oprettet. Derimod vil skolen optage den matematisk-naturvidenskabelige og den ny-sproglige linie. Af de nye fag vil undervisningen her komme til at omfatte fransk og latin efter lovens bestemmelse.

Børnegymnastik.

* Af fru Nanna Lønborg-Nielsen.

Naar spørgsmaalet stilles til os: hvad skal der opnaas ved at tage gymnastik ind i skoleplanen, maa svaret blive: Gymnastik-timerne skal

1. bringe hvile,
2. give plads for udviklingen af legemet,
3. opøve disciplinen;

og rækkefølgen af disse 3 punkter forstaaet saaledes, at hvis det er umuligt at forene alle 3 ting, da maa nr. 3 (discipl.) vige pladsen for nr. 2 (udvikl.), og nr. 2 vige for nr. 1 (hvilen).

I almindelighed vil dog alle 3 krav kunne opfyldes samtidig, men i det lange løb vil man glimtvis komme til at føle, at man er nødt til at lempe lidt.

Man vil til tider blive nødt til at se igennem fingre med disciplinen, og nøjes med, at børnene faar rørt sig, og til andre tider ligefrem lade gymnastikken vige for hvilen — thi gymnastikkens maal er ikke gymnastikken selv, men for at se dens gavn og dens virkning maa vi vende blikket mod barnet og mod skolen.

Gymnastikken er jo et fag som alle andre, der er bleven tildelt den et vist antal timer hver uge ligesom alle andre fag, og det var da ogsaa rimeligt, at man som kvittering for den tildelte tid leverede et stykke arbejde, saa og saa stort efter en engang

---

* Foredrag, holdt i »Gymnastisk Selskab« 11/4 09. Selv om disse bemærkninger i Hovedtrækkene passer paa alle børn, bør det dog nævnes, at de er skrevne særlig med henblik paa *piger*.

vedtaget regel, ligesom vi i historie, regning o. s. v. kan fremvise et vist pensum. *Men saadan er det ikke, og saadan skal det ikke være.* Om gymnastikken gør nytte og er berettiget, skal ikke kendes paa, om barnet naar en vis gymn. dygtighed, men derpaa, om det vinder kræfter til andet arbejde — udholdenhed i de øvrige timer.

Men hertil kræves fra gymnastiklærerens side en resignation, som man maaske tidligere ikke har haft opmærksomheden tilstrækkelig henvendt paa.

I de første skoleaar gaar alt godt nok, men i slutningen af 7de og navnlig i 8de klasse indtræffer den slaphedstilstand, som, selv om vi aar efter aar har været vidne til den, dog altid rammer os med overraskelse, fordi vi synes, at netop disse børn var saa flinke, at vi havde tænkt os, at de skulde gaa fri — men sagen er, at slapheden altid følger netop ovenpaa en periode, hvor klassen har naaet den første samlede dygtighed.

Saa hører man udbruddene: »Vi har ingen kræfter«. »Maa vi ikke være fri i dag« o. s. v. — Her er det saa, at gymnastiklærerinden maa vise, at hun ogsaa har energi at lægge ned dér, idet hun giver afkald paa foreløbig at føre børnene videre frem.

Hvad børnene skal have i denne tid — ja det er foreløbig heldigvis ikke afgjort. Nogle kan faa dem til at danse, andre faar dem interesserede for boldspil, men mange søger paa forskellig maade at stramme børnene op til at gøre gymnastik, og har man blot en gang set den gymnastik, som fremkommer paa denne maade, saa har man samtidig forstaaet, at den i alt fald ikke gavner det samlede skolearbejde eller barnet selv, og langt, langt bedre vilde de børn have haft af at gaa en tur, eller, hvis de virkelig føler sig matte, da ligefrem at *ligge* og hvile sig. Det maa jo nemlig her tilføjes, at det ikke er til hver gymnastiktime, de møder sløje; tværtimod har de til tider deres gode gamle kræfter til raadighed; man maa blot i disse aar være forberedt paa det arbejde, det er, ved begyndelsen af hver time med disse klasser at maatte høre paa deres klager, og at tage et skøn over, hvorvidt klagerne ere berettigede. Man vil meget hurtig lægge mærke til den elev, der mange gange, altsaa efter ens mening for mange gange, benytter sig af friheden, og saa faa undersøgt, hvad grunden er.

Mit raad i det hele og store bliver altsaa: hellere for megen fritagelse for gymnastik i disse aar end for lidt, *naar vel at mærke fritagelsen bliver benyttet til hvile, og ikke til yderligere arbejde i de andre fag*. Thi legemlig hvile kan vi ikke skaffe eleverne i gymnastiktimerne, men vi kan renoncere paa gymnastik til fordel for legemlig hvile.

Jeg vil nu forlade de store børn og vende mig til de smaa — lad os f. eks. tænke paa en 3die klasse. Min fordring til disses gymnastik er altsaa: hvile, dygtiggørelse af legemet og disciplinen, og lad mig straks sige det: den hvile jeg her tænker paa, er hvilen fra alt andet skolearbejde, altsaa en hvile for nerverne. Jeg mener nemlig, at børn i denne alder ikke kender til anden legemlig hvile end den, de faar mens de sover; ubeskæftigede kan de ikke hvile sig, thi de kan overhovedet ikke være ubeskæftigede.

Den hvile, de skal have i gymnastiktimen, skal de altsaa faa, medens de bruger alle deres kræfter paa forskellig vis — thi det er vor fordring, at de efter gymnastiktimen skal være friske og raske til at gaa til deres skolearbejde som efter deres søvn om morgenen.

Spørgsmaalet bliver nu: Kan vi give en gymnastiktime, hvori hjernen ikke behøver at arbejde?

Nej, det kan vi ikke, men vi kan beflitte os paa at indskrænke hjernens arbejde til det mindst mulige, og jeg mener, at vi hertil har 2 forskellige maader:

1) Hvilen under kommandoøvelsen vil fremkomme derved, at kommandoen bliver saa vel *kendt* og bevægelsen udført saa mange gange, at det nærmest er en refleksbevægelse, der udføres. Naar jeg f. eks. kommanderer: »hofter fat«, behøver begrebet »hofter« ikke at naa hjernen, for at den rette bevægelse skal blive udført; her skaanes hjernen altsaa for arbejde, men musklerne faar den samme anstrengelse, og leddene den samme smidighed, som hvis øvelsen var udført med fuld bevidsthed. Hvis man nu tænker sig en række øvelser — f. eks. de indledende øvelser — sammensat af saadanne enkle refleksbevægelser, vil man kunne forstaa, at legemet kan blive gennearbejdet uden at hjernen i væsentlig grad bebyrdes med arbejde.

Man vil hertil indvende, at børnene bliver sløve heraf, at de

vil komme til at staa og sove og udføre fejle bevægelser. Men her taler min erfaring altsaa imod. Jeg mener tværtimod, at jo bedre kendte disse øvelser bliver, des færre fejl bliver der i dem, og dermed des færre rettelser — ikke alle disse smaaskænderier — og dermed følger jo ogsaa, at man kommer hurtigere gennem disse til de »egentlige« øvelser.

Min fordring til de fritstaaende kommandoøvelser bliver derfor, at der spildes saa lidt tid som mulig paa de meget sammensatte øvelser, og til disse regner jeg dels saadanne, som er stærkt sammensatte i deres kommando, f. eks. »venstre arm opad, højre arm fremad — stræk« —. Endvidere saadanne, som maa gennem mange forskellige led for at blive udført, f. eks. strækskraavidvinkelst. armføring udad — thi selv om vi jo ikke behøver at nævne det lange navn for eleverne, saa kan vi dog ikke komme udenom, at vi skal gennem 5 forskellige kommandoord, før vi kommer til den stilling, hvorfra den egentlige bevægelse skal foregaa.

Derimod regner jeg ikke saadanne øvelser for stærkt sammensatte, hvor jeg, for at spare tid, kommanderer 2 bevægelser samtidig, og altsaa fordrer dem udført samtidig, f. eks. »fødde til side og hofter — fat« — idet det nemlig er overmaade let at udføre, ja, maaske lettere end at gøre dem hver for sig.

Vi gaar nu fra de fritstaaende kommandoøvelser over til de egentlige øvelser og vil undersøge, paa hvilken maade vi hos disse vil finde den største hjernehvile under arbejdet. Medens det for voksne spiller en stor rolle for velværet ved en gymnastiktime, at det er lederens kommando, der driver dem med sig — at det saa at sige er ham, der stadig tager initiativet til den energi, der skal udfoldes, saa er der i børn saa megen bevægelsestrang, at de ikke stadig behøver lærerens kommando for at tage fat paa øvelserne, de vil i almindelighed kun behøve at faa besked om, hvad de skal øve sig paa, saa skal arbejdet nok gaa rask for dem — ja, de vil endogsaa faa mere ud af det, idet de føler det som en hvile at være fri for lærerens stadige indblanding og at kunne arbejde selvstændigt.

Det hjernetrættende ved disse øvelser — jeg tænker altsaa paa redskabsøvelser — er jo ikke, som ved de fritstaaende, det at opfatte øvelsen, thi det er kun et lille arbejde i modsætning

til det store legemlige arbejde, der fordres — tænk f. eks. paa klavring — hvor let at fatte — hvor svært at udføre. Nej, det trættende moment kommer først *der*, naar muskler og nerver skal holdes spændte, for, paa lærerens kommando, at udføre bevægelsen. Det frie selvstændige arbejde skal altsaa fritage barnet for denne nervespænding.

I børnegymnastik maa vi endvidere forstaa at vælge saadanne øvelser, som i følge deres egen form virker paa legemet paa den maade, vi ønsker det, og ikke forlange, at barnet ved egen kraftanstrengelse skal naa et resultat. Man kan faa børnene til at arbejde for at naa et ydre maal, men jeg tror, man kun i enkelte tilfælde kan faa børn interesserede for at virke rettende paa deres eget legeme, og jeg tror ikke, man i stor udstrækning skal benytte sig deraf, thi dette vil fordre en viljesudfoldelse, som heller ikke her er paa sin rette plads. Jeg nævner til eksempel, at jeg mener, de har saa langt mere gavn af et spændsving end af en almindelig staaende spændbøjning.

Om de har vilje til at gøre noget godt og til at lægge kræfter i, skal vi saamænd nok faa lejlighed til at overbevise os om; men alle steder, hvor vi kan skyde en selvrettende øvelse ind i stedet for en, der kun virker rettende, hvis barnet *vil*, der bør vi sikkert gøre det.

Hvor megen mere glæde tror De ikke, et barn har af at tage en strækhængende armgang end en staaende armstrækning opad. De vil indvende, at den ene øvelse ikke kan erstatte den anden. Det er heller ikke min mening, at den skal det eller skal kunne det, men ofte ser man den ene: armstrækning — brugt længe før man begynder med den anden: armgangen —, og her er det, jeg vil gribe ind; thi dette: at staa med armene deroppe, indtil læreren atter giver lov til, at de maa komme ned, ja det forstaaer barnet, at det skal gøre, det forstaaer maaske endda ogsaa, at det skal prøve at trække armene tilbage, men *hvorfor* det skal gøres — det forstaaer det ikke; nej saa er det da ganske anderledes fornuftigt at prøve, om mine arme er saa stærke, at jeg kan bære mig selv i dem, maaske endda komme fra denne væg til den derovre i armene alene.

Jeg gaar tilbage. Jeg sagde, at det nerveanstrengende ved de egentlige øvelser, er de øjeblikke, der hængaar, indtil lærerens

kommando kommer, og mente derfor, at man saa vidt muligt skulde afskaffe dette og indføre det frie selvstændige arbejde paa dets plads. Jeg vil nu nævne en række øvelser, hvor vi i høj grad har denne nervespænding, og hvor den ikke kan undgaas, men hvor jeg alligevel mener, at øvelserne er af en saadan natur, at de bør medtages. Det er alle væddeøvelser og væddeløb. Hvor disse er væddemaal om tid, er det jo nødvendigt, at alle begynder paa et af læreren givet signal (altsaa nervespænding), men her er den forskel, at hele øvelsen er lagt til rette med denne væddekamp for øje — man har intet hensyn udover dette ene: hastighed. Har børnene væddeløb i stigen, saa ses der ikke paa, om de snor højre eller venstre omkring, det gælder blot om at tilbagelægge den angivne vej i kortest mulig tid.

Disse væddeøvelser tager ikke saa ringe en del af vore timer, og da jeg regner dem for uundværlige, og nervespændingen dermed uundgaelig, forstaas det, at jeg blot saa meget stærkere maa raade til at undgaa nervespændingen dér, hvor vi kan blive den kvit; thi til disse væddeøvelser hører jo ikke alene alle egentlige væddeløb, men alle de smaa væddeløb, som stadig kommer igen timen igennem, f. eks.: »Til ribber — løb«. »Til bommen — løb«. »Skamlers frem«, o. s. v. Alle steder gælder det jo: ikke at begynde for tidligt og: ikke at komme for sent; altsaa stadig væddeøvelse — og man vil sikkert give mig ret i, at hvis timen skal gaa med liv og fart, saa kan de ikke undgaas. Men netop dette, at hver del af timen tages paa sin maade med udelukkende hensyn til det for den enkelte del mest karakteristiske, giver afveksling og hvile.

Jeg gaar nu til det sidste: disciplinen. Hvordan kan vi faa børnene til at føle sig saa fri, som jeg her har ønsket, og dog følge ubetinget disciplin? Svaret maa blive: derved at disciplinen er saa overlegen, at barnet føler en glæde ved frivillig at være med til den gode leg: disciplinen. Men for at dette kan opnaas, maa læreren fra den første time stille sine krav saa enkle og letfattede, at han er sikker paa, at ethvert barn vil kunne udføre dem. Kravene maa være afpassede efter børnene, til hvem de stilles; for de smaa klasser groft skaarne, store og klare i trækkene, for de større klasser finere i nuancerne, og *der maa*

ikke stilles flere krav, end man er sikker paa at kunne faa opfyldt.

Her er det, disciplinen ofte lider sit første og store knæk. Se paa en lille 1ste klasse, der første gang kommer ind i en gymnastiksal, stærkt optagne af alle de herligheder, som findes paa dette dejlige sted. Hvis disse smaabørn nu bliver stillet op paa linje og skal tage afstand, retning, vendinger og hop o. s. v., saa bliver det alt for meget for dem, og værre endnu bliver det, om smaaskænderierne tager deres begyndelse. — »Staa stille«. »Op med hovedet«. »I maa ikke vende jer om o. s. v. Lad dem i stedet faa lov at løbe frit om, og lær dem, at naar der siges »holdt!« saa skal alle staa stille med ansigtet mod læreren. *Det* kan ethvert barn forstaa, og det kan det udføre, det finder det godt og morsomt, og det vil de alle være med til, og er det lykkedes, og det lykkes altid, saa er dermed den første gode grund til disciplinen lagt. Vil jeg gøre øvelsen vanskeligere — ja, jeg kan jo ikke godt fordre, at de skal gøre mere end at staa »ret«, men jeg kan jo gøre fristelsen til ikke *straks* at udføre øvelserne større. Der er ikke megen fristelse for et barn i at løbe om paa gulvet, efter at der er sagt »holdt«, men prøv paa at tage alle redskaber ned, og giv dem lov at klavre i dem, kommander saa »holdt«, saa er fristelsen en del større til at blive i det redskab, som man netop havde erobret for sig selv. Kravet bliver altsaa strængere, men lige saa tydeligt, lige saa enkelt.

Det bliver altsaa ogsaa i valget af kravene, der skal stilles til eleverne, at lærerens dygtighed skal *visе sig*.

Overhovedet kommer det i en gymnastiktime med børn i endnu højere grad end ellers an paa, at læreren ikke handler efter regler, men efter skøn. Dermed menes ikke, at læreren skal se bort fra, hvad han har lært, men tillempe det efter de krav, som opgaven stiller. Men for at en saadan tillem্পning ikke skal flyde ud og blive til vilkaarlighed, maa den have retning efter den eller de opgaver, man tænker sig at løse med sit arbejde. Man maa have gjort sig klart, hvad der kan ventes opnaaet, og mine bemærkninger her har været et forsøg paa at opstille nogle saadanne retningspunkter for børnegymnastikken. Maalet for denne er *glade sunde og stærke børn*.

Skolefterretninger.

Ved den i Juni—Juli 1908 afholdte mellemskoleeksamen, re-aleksamen og studentereksamen var følgende herrer beskikkede censorer:

- I Dansk: adjunkt, dr. phil. *Karl Mortensen* og adjunkt *Nissen*.
- Engelsk: cand. mag. *Johansen*.
- Fransk: dr. phil. *E. Fog*.
- Tysk: adjunkt dr. phil. *Karl Mortensen*.
- Historie: overlærer *Gredsted*.
- Matematik: docent *Niels Nielsen*.
- Fysik: » » »
- Geografi: adjunkt *B. M. Jensen*.

Følgende elever indstillede sig:

Til studentereksamen:

Julius Axelholm, søn af grosserer A.
Bryde Crandal, søn af direktør C.
Hakon Grut, søn af fabrikant G.
Haakon Hejlessen, søn af skuespiller H.
Knud Flemming Nielsen, søn af kontrolør N,
Anton Tvilstegaard, søn af overportør T.
Poul Ussing, søn af maskinmester U.

Til realeksamen:

Carlo Bülow, søn af overretssagfører B.
Knud Henry Christensen, søn af bagermester C.
Poul Sehested Hansen, søn af grosserer H.
Thorvald Kragh-Müller, søn af regnskabsfører Kr.-M.

Til mellemskoleeksamen:

Poul Mæhl, søn af skræddermester M.
Bjørn Gamborg, søn af direktør G.
Jean Larsen, søn af assistent L.

Karl Georg Christensen, søn af ingeniør C.
Boul Berg, søn af direktør B.
Niels Bondrup Lassen, søn af grosserer L.
Orla Rode, søn af redaktør R.
Christian Nielsen, søn af tømrermester N.
Bendt Rom, søn af bogtrykker R.
Gunnar Andresen, søn af enkefru A.
Poul Petrus Beyer, søn af forretningsfører B.
Oluf Fredriksen, søn af købmand F.
Thorvald Rasmussen, søn af maskinmester R.
Erik Buch, søn af grosserer B.
Gerda Christensen, datter af bogbindermester C.
Ella Jørgensen, datter af konstruktør J.
Poul Voigt, søn af grosserer V.
Ejnar Johannes Nielsen, søn af grosserer N.
Vilhelm Hald, søn af landinspektør H.
Svend Axelholm, søn af grosserer A.
Frits Ove Christophersen, søn af læge C.
Svend Erik Wolmer, søn af overtelegrafist W.
Svend Hassiag, søn af fuldmægtig H.
Ejnar Olsen, søn af grosserer O.
Axel Thorsen, søn af forvalter T.
Thorolf Pontoppidan, søn af boghandler P.
Holger Christensen, søn af handelsrejsende C.
Henry Neupert, søn af tømrer N.
Herluf Winther, søn af købmand W.
Andreas Nielsen, søn af kommunelærer N.
Holger Christensen, søn af grosserer C.
Svend Würtz, søn af købmand W.
Svend Blach, søn af kommunelærer B.
Jens Peter Carlsen, søn af regissør C.

Realeksamen.

	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Engelsk	Mundtlig Engelsk	Tysk	Skriftlig Regn. og Matemat.	Mundtlig Regn. og Matemat.	Naturfæ- re	Historie	Geografi	Naturhist.	Gymnast.	Orden	Points	Antal Karak.	Kvotient
Poul Sehested Hansen.	6	6	2	7	6	6	7	6	7	8	7	4	5	77	13	5 ¹² / ₁₃
Carlo Bülow	5	6	4	6	5	4	6	6	6	6	7		6	67	12	5 ⁷ / ₁₂
Knud Christensen . . .	6	7	6	7	6	2	6	7	6	6	6		6	71	12	5 ¹¹ / ₁₂
Thorvald Kragh Müller	6	5	4	5	5	5	4	6	6	6	5	6	6	69	13	5 ⁴ / ₁₃

Mellemskoleeksamen.

	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Engelsk	Tysk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Fysik	Skriftlig Regning og Matematik	Mundtlig Regning og Matematik	Skrivning	Tegning	Gymnastik	Orden	Points	Antal Karakterer	Kvotient
Poul Mæhl	5	5	5	5	5	6	6	7	5	7	6	6	4	6	78	14	5 ¹ / ₇
Bjørn Gamlørg	6	6	5	6	5	6	6	6	5	6	4	4	4	6	75	14	5 ⁶ / ₁₄
Jean Larsen	6	6	6	6	7	6	7	6	6	7	4	6	8	8	89	14	6 ⁵ / ₁₄
Karl G. Christensen	5	7	7	5	7	8	8	7	6	8	4	8	6	8	94	14	6 ⁵ / ₇
Poul Berg	6	6	6	5	8	8	8	6	6	7	6	6	6	8	93	14	6 ⁹ / ₁₄
Niels Bondrup Lassen	5	5	6	4	4	5	5	6	4	7	6	6	6	6	69	13	5 ¹ / ₁₈
Orla Rode	6	6	5	5	5	7	6	7	5	7	2	2	4	4	71	14	5 ¹ / ₁₄
Christian Nielsen	6	6	6	5	5	7	6	5	6	6	8	5	6	8	83	14	5 ¹³ / ₁₄
Bendt Rom	5	4	4	3	5	5	5	6	2	3	6	6	4	5	63	14	4 ¹ / ₂
Gunnar Andresen	5	4	5	4	5	6	5	5	5	6	4	2	6	6	62	13	4 ¹⁰ / ₁₃
Poul Petrus Beyer	5	6	5	4	6	5	6	6	5	7	4	4	4	7	74	14	5 ² / ₇
Oluf Fredriksen	3	4	5	4	5	7	5	4	6	2	4	7	6	7	67	14	4 ¹¹ / ₁₄
Thorvald Rasmussen	6	5	5	3	4	4	5	4	2	5	6	2	6	6	63	14	4 ¹ / ₂
Erik Buch	4	4	4	4	4	4	3	5	4	4	6	6	4	5	61	14	4 ⁶ / ₁₄
Gerda Christensen	6	6	6	5	4	5	6	5	6	5	6	6	8	6	80	14	5 ⁶ / ₇
Ella Jørgensen	6	5	4	5	5	5	6	5	4	4	5	4	8	6	72	14	5 ¹ / ₇
Poul Voigt	5	4	4	5	6	6	4	5	4	4	4	3	6	5	65	14	4 ⁹ / ₁₄
Ejnar Joh.s Nielsen	4	4	5	4	4	3	2	5	4	4	4	3	4	5	55	14	3 ¹³ / ₁₄
Vilhelm Hald	5	4	6	6	6	6	5	6	6	5	4	6	4	6	74	14	5 ² / ₇
Svend Axelholm	3	4	4	4	6	6	7	5	5	4	3	2	5	4	62	14	4 ⁹ / ₇
F. O. Christophersen	6	6	6	7	6	7	8	6	6	6	6	8	7	6	91	14	6 ¹ / ₂
Svend Erik Wolmer	6	6	5	6	5	6	5	5	5	4	6	5	3	5	72	14	5 ¹ / ₇
Svend Hassing	6	5	5	5	6	6	6	5	5	5	5	6	5	5	75	14	5 ⁶ / ₁₄
Ejnar Olsen	4	5	5	6	6	6	6	6	6	7	4	6	4	6	77	14	5 ¹ / ₂
Axel Thorsen	5	5	5	4	5	5	5	3	3	2	4	6	4	6	62	14	4 ⁹ / ₇
Thorolf Pontoppidan	4	5	4	3	4	5	4	5	6	4	4	6	5	6	65	14	4 ⁹ / ₁₄
Holger Christensen	5	5	4	5	5	5	6	7	4	5	6	6	4	6	73	14	5 ³ / ₁₄
Henry Neupert	3	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	6	4	4	55	13	4 ³ / ₁₃
Herluf Winther	5	5	6	4	6	7	5	5	5	6	4	6	7	6	77	14	5 ¹ / ₂
Andreas Nielsen	8	6	5	7	6	6	6	7	6	6	4	6	4	6	83	14	5 ¹³ / ₁₄
Holger Christensen	5	4	5	5	5	5	4	5	5	6	3	3	7	4	66	14	4 ⁶ / ₇
Svend Würtz	6	5	6	5	6	7	6	7	6	6	3	4	4	6	77	14	5 ¹ / ₂
Svend Blach	6	6	4	6	6	6	6	6	6	5	5	7	5	8	82	14	5 ⁶ / ₇
Jens Peter Carlsen	5	5	5	5	4	4	4	3	2	2	6	5	4	6	60	14	4 ² / ₇

Lærerpersonalet.

- Hr. *H. Albrechtsen*, cand mag.: Fransk.
 Hr. *A. C. Andersen*, cand. phil.: Dansk.
 Hr. *E. Andersen*, cand mag.: Dansk, Latin, Tysk, Engelsk, Matematik.
 Hr. *Ottar Andersen*, eksam. lærer: Gymnastik.
 Hr. *G. Bajer*, cand phil.: Fransk, Tysk.
 Hr. *Bentzen-Bilkvist*, kunstmaler: Tegning.
 Frk. *A. Christensen*: Naturhistorie.
 Hr. *F. Christensen*, cand. phil.; Gymnastik.
 Hr. *G. Christensen*, mag. art., inspektør: Dansk, Sang, Historie, Oldkundskab, Stenografi.
 Frk. *I. Christiansen*: Sløjd, Skrivning.
 Hr. *A. Dam*, mag. art.: Engelsk.
 Hr. *K. Didriksen*, eksam. lærer: Naturhistorie, Geografi, Dansk, Sang.
 Fru *H. Friis*, eksam. lærerinde: Skrivning, Haandarbejde.
 Hr. *H. M. Hansen*, mag. art.: Fysik.
 Fru *N. Hertel*, cand. mag.: Fransk.
 Hr. *A. Hærning*, kunstmaler: Tegning.
 Hr. *H. Høffding*, mag. art.: Historie, Dansk.
 Frk. *E. Jensen*, eksam. lærerinde: Dansk, Regning, Skrivning, Historie, Religion.
 Hr. *V. Jensen*, stud. mag.: Fysik, Naturhistorie, Matematik.
 Hr. *P. Jørgensen*, stud. mag.: Gymnastik.
 Hr. *L. Lehmann*, cand. phil.: Fysik, Matematik, Regning, Bogholderi.
 Fru *Lønborg-Nielsen*: Gymnastik.
 Hr. *Aa. Olsen*, cand mag.: Matematik.
 Frk. *I. Rubin*, eksam. faglærerinde: Gymnastik, Sløjd.
 Hr. *J. Schiødte*, stud. mag.: Dansk.
 Frk. *I. Simonsen*: Sløjd.
 Hr. *K. Sindballe*, mag. art.: Matematik.
 Frk. *U. Starcke*, stud. mag.: Kemi.
 Hr. *C. N. Starcke*, dr. phil., forstander: Geografi, Hist., Tysk.
 Fru *H. Tidemand*: Sløjd, Tegning.
 Hr. *H. Trautner*, mag. art.: Engelsk, Dansk.

Hr. *K. Vedel*, cand. mag., inspektør: Naturhistorie, Geografi, Gymnastik.

Hr. *Wittrup*, eksam. lærer: Gymnastik.

Hr. *P. Wulff*, eksam. lærer: Regning.

Undervisningen.

Lektionsplanen har været ordnet som de foregaaende aar. Hver lektion varer 40 minutter, hvorefter der er 5 minutters ophold. Midt paa dagen er der en hel time fri fra 11¹⁰—12¹⁰ for 1.—8. klasse; 1.—6. klasse har gymnastik hver dag, 6.—12. klasse 5 gange ugentlig. Efter hver gymnastiktime faar eleverne styrtebad, om sommeren koldt, om vinteren mildt tempereret. I styrtebadet deltager 1ste klasse ikke for hen paa foraaaret. I maa- nederne August—September og fra 1ste April har 1.—9. klasse haft sport.

Ugentlige lektioner i de enkelte fag:

	Gymnastik	Dansk	Sløjd	Tegning	Skrivning	Regning	Naturfag	Religion	Geografi	Historie	Tysk	Engelsk	Fransk	Latin	Matematik	Stenografi	Sang	Oldkundskab	Bogholderi	Ialt
1. klasse	6	6	6	2	4	4	1	1	1	1										33
2. —	6	6	6	2	4	4	1	1	1	1										33
3. —	6	6	6	2	4	4	2	2	2	2										38
4. —	6	8	6	2	4	4	4	2	2	2										42
5. —	6	7	6	2	4	5	4	2	2	2										42
6. —	5	7	4	2	3	5	4	2	2	2										42
7. —	5	6	2	2	2	5	4	2	2	2	5	4					1			42
8. —	5	5	2	2	2	3	5	2	2	2	4	5			6	3				48
9. —	5	5	2	2	1	3		7	1	2	3	4	4	4						46
I. ny sprogl.	}5	}5					2	2	1	4	4	5	5	4	6	3				42
I. matem.							10	1	2	2	1	3	5	5	4	8	3	1		
Realkl.	5	5				2	7	3	3	3	5	4	4	5	6	2			2	48
II. ny sprogl.	}5	}5				2	2	1	2	4	6	6	5	5	3	3				45
II. matem.							10	1	2	2	4	1	3	5	5	10	1			
12. klasse	6					5	1			4		3	5		9					38

Fagplan.

Dansk.

Forberedelsesskolen.

1ste klasse. Vægten lægges paa samtale og læsning af skrevne ord og sætninger, der opløses i bogstaver, senere i stavelser. Det maal af læsefærdighed, der tilstræbes, skal kun være en langsom oplæsning af sætninger med korte og letkendelige ord. Hovedvægten lægges paa at udvikle barnets sprog ved analyse af billeder og gengivelse af hørte historier.

2den klasse. Læsefærdigheden udvikles. Billedanalyse fortsættes dels under læsningen, dels i egne timer, hvor der over billederne formes smaa historier, der skrives paa vægtavlen og bruges til hurtiglæsning. Genfortælling bruges dels til at sikre forstaaelsen af det læste, dels til at udvikle barnets evne til at udtrykke sig klart og nøjagtigt.

3die klasse. Øvelserne fortsættes fra de tidligere aar. Oplæsningens naturlighed og rette betoning indøves ved gentagelse af smaa historier. Den sproglige sans udvikles ved iagttagelse af orddannelse, ords afledning, underforstaaelse, sætningers omskrivning fra poetisk til prosaisk form, forskel mellem lange og korte vokaler.

I læsefærdighed kræves der erhvervet evne til at kunne læse flydende et ikke svært stykke af passende indhold.

Afskrivning øves efter sætninger paa vægtavlen, der succesivt udslettes.

4de klasse. Der fortsættes med læseøvelserne og mundtlig genfortælling som øvelse i at forme sproget og udtrykke tanker i sammenhæng. Der skrives fællesstile over genstandsanalyse med en logisk ordnen af sætningerne. Stavning øves, og enkelte vers læres udenad.

5te klasse. Forskellen mellem navneord, tillægsord og ud-sagnsord samt brugen af subjekt og verbum læres. Brugen af

punktum og komma, hvor meningen kræver et ophold, indøves. Nogle vers læres udenad.

Afskrivning og noget diktat drives paa skolen. — Hjemmestile efter billeder af dyr eller som genfortælling.

Mellemskolen.

Danskundervisningen i mellemskolens forskellige klasser bygger paa hvad der er lært i forskolen og tilstræber formelt et større og større herredømme over sproget og reelt en dybere indtrængen i et mere og mere sammensat indhold. Midlerne hertil er sproglige undersøgelser, stil og oplæsning.

I grammatikundervisningen lægges vægten ikke paa rubricering og terminologi, men paa en sproglig iagttagelse, der er en indholdsfordybelse og en tankemæssig tilegnelse.

Diktat skrives i alle mellemskolens klasser. I 6.—7. klasse oftest en mindre historie eller anekdote — i 8.—9. klasse efter værdifulde stykker af dansk prosa, særlig nyere litteratur, saasom smaa afsluttede karakteristiker eller naturskildringer.

Hjemmestilene skrives i 6.—7. klasse for den største del over billeder af historisk, etnografisk eller naturhistorisk indhold. Enkelte genfortællinger og lettere beskrivelser ind imellem. I de to ældste klasser faar stilene et friere præg, ofte over faglige emner eller fænomener fra elevernes daglige liv, saa at stoffet ikke skal opdages af dem, men bringes til klarhed og ordnes. Dispositionsøvelser drives, hvor stoffet frister til oprensning (f. eks. Vore samfærdelsesmidler — næringsmidler o. l.).

Undervisningen i *oplæsning* søger at nærme denne til den frie naturlige fortælling. Den tilstræber først og fremmest ved kraftige betoning at faa det for tanken væsentlige klart belyst, om muligt ogsaa at fremkalde den stemning, der giver forestillingsbillederne liv. Den drives baade af elever og lærer. Allerede delvis i 6te og helt i 7de klasse erstattes læsebogen af litteraturværker, der gennemgaas helt eller (undtagelsesvis) i brudstykker. Der læses fortrinsvis betydeligere værker af den danske litteratur, ogsaa den nyeste, men ogsaa den øvrige nordiske litteratur og gode oversættelser af fremmed benyttes.

Regning.

Forberedelsesskolen.

Iste klasse. Talbegrebet dannes ved tælling af konkrete elementer. De elementære taloperationer med benævnte tal under 20 indøves anskueligt, saaledes at ethvert tal dannes og igen

deles paa saa mange maader som muligt. Som hjælpemidler bruges tærninger, pinde, kvadreret papir, der koloreres. Naar nogen sikkerhed er naaet, indøves taltegn og senere regnetegn. Alle regningsarter med tallene under 20 foretages. Ved divisionen indøves baade et tals deling i lige store dele og udtagelse af et mindre antal af et større. Al regning er hovedregning.

2den klasse. Talbegrebet udvides til 100, idet der stadig sørges for, at regneoperationerne forstaas og gennemskues af eleverne. Gennem geometrisk fremstilling og konkrete regneelementer bringes tallenes hoveddele til at træde frem, og ved enhver udregning gaas der ud fra hele tiere.

Der foretages maalinge og regning med benyttelse af decimalsystemet.

Alle øvelser er hovedregning. Tabel opskrives, naar den er dannet af eleverne selv.

3die klasse. Talbegrebet udvides til 1000 gennem mønt, maal og vægt, idet tallenes hoveddele stadig fremhæves (tiere, hundreder). Tallene kan opskrives paa tavlen, men regningen udføres i hovedet og altid forfra.

Tabeløvelse med addition og subtraktion af samme tal (600 + 13 ± 13 . . .). Multiplikation og division med etcifret tal. Ved maalinge anskueliggøres brøksbegrebet.

Regler for skriftlig regning indøves.

Opgaver af statistisk art.

4de klasse. Øvelser i talskrivning og tallæsning. En tabel dannes. De 4 regningsarter øves som tidligere over mønt, maal, vægt, tid, men ogsaa i mere sammensatte tilfælde. Lidt elementær forholdsregning (1 kg. — 13 øre — 15 kg. . 6 kg. — 42 øre — 1 kg. . 4 kg. — 68 øre — 7 kg. . 5 kg. — 23 øre — 20 kg.). En gang ugentlig hjemmeregning.

5te klasse. Øvelser i forholdsregning fortsat. (7 kg. 65 øre — 9 kg.). Vurdering af brøksfacit. Metersystemet anvendes med decimalbrøk. Alle regningsarter med decimalbrøk gennemgaaes med undtagelse af brudt multiplikator og divisor.

Øvelser med meter, gram, liter, □-meter, kubikmeter, vægtfyldebestemmelser.

Jævnside med hovedregning drives klasseregning med øvelser i orden og opstilling til skriftlig regning og vurdering af resultatet.

Mellemskolen.

6te klasse. De 4 regningsarter med almindelig brøk og decimalbrøk. Decimalbrøk som fælles udtryk for alle. Forholdsregning med anvendelse af brøk og simple tilfælde af sammensatte forhold. Addition af uensbenævnte brøker ved opløsning i faktorer. Største fælles maal ved opløsning i faktorer.

7de klasse. Procentregning, elementær handelsregning, delingsregning, »kæderegning«, blandingsregning uden ligninger.

8de klasse. Handelsregning: tab, fortjeneste, tara, netto o. s. v. Ligeftrem, omvendt og sammensat forhold. Kæderegning, blandingsregning.

9de klasse. Obligationer, veksler, aktier, diskonto, forsikringsforhold, rentesregning. Flade og rum, maal og multiplum. Blandede opgaver.

Naturhistorie.

Forberedelsesskolen.

1ste klasse ($\frac{1}{2}$ time). Beskrivelse af dyr, som børnene i forvejen har lidt kendskab til (hest, hund, kat, kanarieflugt, graaspurv o. fl.). Beskrivelse af enkelte planter, som børnene i forvejen har set (vintergæk, hyazint, tulipan, anemone, bøgegren o. a.). —

2den klasse ($\frac{1}{2}$ time). Skovens dyr (egern, maar, skovmus, ugle, bogfinke, mejse, spætte, skovdue, ræv, hjort o. a.). — Nogle faa skovplanter: anemon, vorterod, guldstjerne, konval, grene af de alleralmindeligste skovtræer. Spiringsøvelser med spirekasse (ært, pralbønne, hestebønne, byg).

3die klasse (1 time). Havens og markens dyr (pindsvin, rotte, mus, muldvarp, svale, flagermus, spurv, stær, agerhøne, raage, hare o. a.). — En del markplanter (rug, byg, havre, hvede, ærter, kløver, agersennep, stedmoderblomst, forglemmigej, ranunkel, engblomme, klinte, kornblomst o. a.).

4de klasse (2 timer). En række svømmende dyr (and, maage, søpapegøje, frø, salamander, torsk, gedde, forel, krebs, vandkalv, igle o. a.). — Nogle vandplanter (aakande, vandranunkel, andemad, siv, mærke, iris, dunhammer o. a.).

5te klasse (2 timer). Gennemgang af indre organer og deres egenskaber (skelet, muskulatur, aandedræts- og fordøjelsesorganer, huden). Kun elementære morfologiske forhold behandles (pattedyr, fugt og fisk). Sammenligning mellem tidligere behandlede former, systematiseringsøvelser. Almindelig gennemgang af planters hoveddele og deres morfologiske forhold paa grundlag af hensigtsmæssigt valgte plantetyper.

Mellemskolen.

6te klasse (2 timer). Zoologi: Aber, rovdyr, sæler, hvaler, hovdyr, elefanter og søkøer. Gennemgaaede efter samlingen og billeder samt besøg paa Zoologisk Museum. Gennemgangen har været saa fyldig som mulig, medtagende bygningstrækkene, for

saa vidt de spiller en rolle for gruppering og levevis, og fremmede arter, til hvilke der knytter sig særlig interessante forhold, med henblik paa at give eleverne et billede af dyrelivets udformning i jordens forskellige egne.

Botanik: ca. 15 plantetyper, gennemgaaede med indbyrdes sammenligning og gruppering af flere arter om de behandlede typer. F. eks. i efteraarstimer: Blæresmelde, katost, dueurt, kartoffel, døvnælde. I foraarstimer: Vorterod, guldstjerne, lungeurt, kodriver, kirsebær, valmue, agersennep, hestekastanje, løn, rose.

7de klasse (2 timer). Zoologi: Fortsættelse af pattedyr. Fuglene.

Botanik: Gennemgang af ca. 10 typer, sammenligninger og grupperinger. F. eks. I efteraarstimer: Brunrod, gulerod, klokke, solsikke. I foraarstimer: Vintergæk, konval, æble, ribs, syren, skovmærke. Brugen af en flora indøves ved bestemmeøvelser paa skolen.

8de klasse (2 timer). Zoologi: Krybdyr, padder, fisk og et par af insekternes hovedgrupper.

Botanik: Fortsættelse af typebehandlingen. F. eks. I efteraarstimer: Lyng, bølle, vejbred, rajgræs, nælde. I foraarstimer: Pil, iris, gøgeurt, star, pileurt, mælde, gran, mangeløv, skovgræs, jomfruhaar, blæretang, champignon. — Fortsættelse med bestemmeøvelser efter floraen, saaledes at oversigten over systemet væsentlig fæstnes ved brugen af denne.

9de klasse (5 timer). Elementer af org. kemi: forbrændingsprocesser (kul, kokes, gas, tjære m. m.). Animalske stoffer, ernæringsstoffer og plantestoffer ved elementær kvalitativ behandling, stofskifte og omdannelse.

Zoologi: Resten af dyreriget gennemgaaet paa grundlag af en lærebog for mellemskolen, f. eks. Vilhelm Rasmussens — begyndende med de laveste former.

Botanik: Fortsat brug af flora, ledsaget af paapegen af planternes væsentligste bygningstræk.

Menneskelegemets Anatomi i hovedtræk og sundhedslære.

Fysik (& astronomi).

Forberedelsesskolen.

Iste klasse. Farver. Kendskab til de forskellige farver og nuancer inden for hver farve indøves. Ordning af farvede garn dukker efter farvelighed, ordning af ensfarvede garndukker med forskellig lyshed.

For mer. Vurdering af terning, firsidet prisme, tresidet prisme, pyramider, kegle og kugle. Systematiseringsøvelser med forskel-

lige formede genstande. Eksempler paa sammensatte og uregelmæssige former.

Tilstandsformer. Faste legemer karakteriseres ved den bestemte form, vurdering og iagttagelse af eksempler.

Flydende legemer, formveksling og øvrige egenskaber. Forskellen paa fast og flydende.

Luft paavises, forsøg med dens mest umiddelbare egenskaber. Is, vand og damp.

Faste tings egenskaber. Glat og ru, farvet og gennemsigtig, elastisk og uelastisk, sejt og skør, hul og massiv o. m.

Bevægelsesarter. Fremadskridende, roterende og svingende bevægelser. Smaa forsøg og systematisering af kendte bevægelser. Samtale om solen, maanen og stjerner, taage, skyer og klar himmel.

2den klasse. Farver, former og tilstandsformer repeteres og gennemgaaes mere udførligt. Faste stoffers egenskaber udførligere. Haarde og bløde; eksempler paa formspændighed (bøjning, trækning, snoning og sammenpresning).

Skøre stoffers pulverisering; pulvere, vædsker.

Blandinger af fast og flydende, opløsninger. Bundfældning og filtration; inddampning, tørring, kogning og fortætning.

Længdemaaling med et maalenavn; længdevurderinger.

Vægtsammenligninger, vejning med et maalenavn. —

Klar himmel, sol, maare og stjerner, taage, skyer, regn, hagl, sne o. m.

3die klasse. Ligevægtsstillinger af en vægtstang. Vægtstangsprincippet ud fra mange øvelser. En- og toarmet vægtstang.

Systematisering af kendte vægtstænger; fysisk samtale om sløjdredskaberne.

Luftens egenskaber lidt udførligere; vædsketryk og lufttryk ud fra smaaforsøg med vand. Pascals, Bogels forsøg, forsøg over sidetryk; forbundne kar, haarrør; vandspring, vandværk og vandledninger.

Bevægelser i luft og vand som følge af forskelligt tryk. Vandhjul, møller. Vands og lufts egenskaber sammenlignede.

Maalinger og vejninger fortsættes, flademaaling af kvadrater og rektangler.

Anvisninger paa maane- og stjerneiagttagelser; samtale om resultaterne.

4de klasse. Øvelser med temperatursansen; begrebet temperatur.

Vands, sprits og kviksølvs udvidelse ved varme. Termometrets indretning og inddeling. Temperaturmaalinger forskellige steder i lokalet, udenfor, af blandinger, isblandet vand o. m.

Faste legemers udvidelse.

Lufts udvidelse; montgolfiøren og sæbeboblen.

Smaaforløg over varmeledning. Strømninger i vand og luft. Smeltning og størkning. Fordampning, kogning og fortætning. Damptryk og dampmaskinen.

lagttagelser af stjernehimlen (aftentimer). Stjernekort og øvelser med himmelgloben.

5te klasse. Oversigt over metersystemet ved længde-, flade- og rumfangsmaalinger. Relation mellem vægtenheder og rumfangsenheder af vand. Bestemmelser af vægte, 1 cubcm. af forskellige stoffer (forbindelse med regneundervisningen).

Maaling af vandtryk, bund- og sidetryk med angivelse af vægt.

Tyngde, tyngdepunkt, ligevægtsstillinger under ophængsler og paa underlag. Væltning. Samtale om gang, balancering, gymnastiske stillinger, cykling o. m.

Lidt om faldet. Trisser ud fra ligevægtsprincippet.

Torricellis forløg og barometret; maksimums- og minimums-termometret, saa at meteorologiske optegnelser kan begynde i følgende klasser. —

Apparent astronomi efter naturen og efter globeiagttagelser.

M e l l e m s k o l e n .

6te klasse. Længde-, flade- og rumfangsmaalinger. Fuldstændig oversigt over metersystemet og decimalskrivemaaden med navnene hl., l. og cl.; kilo, gr. og cg. Oversigt over det danske maalesystem med relationer mellem de to systemer. Udførligere vejningsøvelser. Arkimedes lov, opdrift, displacementsloven. Vægtfyldebestemmelser, rumfangsmaalinger ved vejning, flydevægte. Forbundne kar med to forskellige vædsker. Barometre, Mariottes forløg, luftpumper, vandpumper, hæverter og luftballoner. —

Varmelære. Temperatur og varmemængde. Smeltevarme og fordampningsvarme. Dampes tryk. Kogning ved højt og lavt tryk. Lejdenfrost's forløg. Kuldeblandinger. Dampmaskinen.

Apparent astronomi fortsat, globeøvelser. Soiens tilsyneladende bevægelse mellem Dyrekredsens stjerner, aastider, dag og nat.

7de klasse. Magnetismen. Elektr. strøm. Voltas element, Bunsens og kromsyreelementet, batterier. Ørsteds forløg som middel til strømmens paavisning og styrkevurdering. Elektromagneter, ringeapparater og Morse's apparat. Ohms og Joules lov ved smaaforløg. Varme og lys. Ampères stativ. Induktionsstrømmens opstaaen. Praktisk maaling af strømmen. Dynamoens indretning og forstaaelse af dens praktiske brug (serie & shunt overfor skoleforsøgene).

Hvilende elektricitet, fordeling, elektroskopet og elektricer-

maskinen. Elektrisk fortætning, Geislerske og Hettorpske rør. Røntgenstråler.

Fortidsastronomi. Himmelummet. Maane- og planetbaner.

8de klasse. Forskel paa fysisk og kemisk proces. Grundstoffer og kemiske forbindelser. Brint, ilt og vand. Kulsyre. Luftens bestanddele. Baser, syrer og salte. Malme. Elektrolyse af vand, syrer og salte. Galvaniske udfældninger. Akkumulatorer.

Lydlære. Lydens natur, hastighed, tilbagekastning. Toner og deres frembringelser. Strengeinstrumenter og fløjter.

Lyslære. Lysets natur og hastighed. Skyggedannelser, tilbagekastning og brydning.

Linser, mikroskop og kikkert. Newtons prismeforsøg (spektroskopet). Straalevarme. Astrofysiske elementer.

9de klasse. Hvile og bevægelse, inertiens lov. Kraftbegrebet; kraftmaaling, sammensætning og opløsning og anvendelse paa kendte omraader, oversigt over kraftformer. Arbejde og maskiner. Vejerredskaber. Tyngde- og faldbevægelse. Pendul- og cirkelbevægelse.

Energiloven. Energiformene, overgangene i energiform i dampmaskinen, dynamoen, motoren. Telefonering.

Energimaaling. Hestekraft, Watt o. m.

Et enkelt afsnit udførligt, saa en fysikers arbejdsmetode belyses.

Fysisk læsning. —

Kopernikus' system. Centralbevægelser. Ebbe og flod.

Religion.

Forberedelsesskolen.

1ste klasse. Patriarkhistorien (Abraham, Isak og Jacob) gennemgaas og genfortælles. Billeder benyttes.

2den klasse. Israels historie fra Moses fremtræden til Salomons død i store træk, væsentlig samlet om de store personligheder som Gideon, Samuel, David og Salomon. Billeder benyttes.

3die klasse. Johannes Døbers historie. Hovedtrækkene i Jesu liv: hans gerninger, nogle af hans lignelser, hans lidelse, død og opstandelse.

4de klasse. Israels historie fra rigets deling til Jesu tid. Fremstillingen samles om de store profetskikkelser. Hovedpunkterne dikteres eleverne for at lette oversigten over det vanskelige stof.

5te klasse. Jesu Kristi liv og gerning gennemgaas nøjagtigt under stadig henvisning til Nye Testaments egen fremstilling. Menighedens stiftelse og første tid, særlig apostelen Paulus liv fremstilles detailleret.

Mellemskolen.

6te klasse. Jødedommens og kristendommens forhold til hinanden (Bjærgprædiken og Ap. Gern. 15). Den første kristne menigheds historie og enkelte dele af missionshistorien fortælles. Fadervor og trosbekendelsen læres.

7de klasse. Den danske kirkes historie (Ansgar, Kingo, Brorson, Grundtvig). Oldtidens og middelalderens kirkehistorie (Benedict, Frans af Assisi, Birgitta, Savonarola o. m. a.). Reformatorerne.

8de klasse. En fremstilling af naturreligionerne. Indernes, Kinesernes, Ægypternes, Tyrkernes, Grækernes, Romernes og Nordboernes religioner i hovedtrækkene. Paa denne baggrund ses kristendommen og sammenligning drages.

Geografi.

Principperne for geografiundervisningen gennem hele skolen er blevet dikerede ud fra den opfattelse, at det kommer an paa at lære eleverne at arbejde med stoffet selv og at fordybe sig i enkelthederne i stedet for at nøjes med tomme rammer og overblik. Geografien er, hvad man med et noget barokt udtryk kunde kalde et ikke anskueligt anskuelsesfag; samtidig med at den giver en række ypperlige illustrationsmidler, er den det fag, hvor anskuelse i betydning af demonstration staar mindst til tjeneste. Barnet har set saa grumme lidt af det, der tales om, og kan ikke faa det forevist, idet billeder etc. kun er en tarvelig erstatning, der sjælden byder netop det, man vil have paavist, og heller ikke kan skaffes i det antal, som vilde være fornødent, d. v. s. et billede til hvert ord. Anskuelighedskravet har ført til, at man saa stærkt har betonet hjemstedslæren. Men hvad vil den nu sige for et bysbarn, f. eks. et københavnerbarn? Byens omegn er der mange af børnene, som slet ikke kender, selve byen er geografisk set ikke meget instruktiv ud over de rent elementære retnings- og afstandsbestemmelser. Og selve byen kender børnene ikke. Der er mange københavnerbørn, som ikke har set Kristiansborgslot, Børsen, Frihedsstøtten, søerne o. s. v. Der er mange, som har set dem, saaledes som de fleste af os ser ting i rent forbigaaende, uden at have bemærket dem, uden at have hørt noget om dem eller faaet vakt deres nysgerrighed desangaende. Naar læreren taler til dem om alle disse ting, er billedet af dem derfor ganske taaget og lige saa nærliggende, som om han talte om Peking.

Har saaledes allerede i og for sig anskueliggørelsen sine vanskeligheder, bliver det endnu værre under eksamenskravets tryk. Eksamen kræver af barnet et vist kendskab til hele ver-

den, hvad der naturligvis kun kan blive tale om at give det i et ganske ringe omfang. Helt ned i skolens yngste klasser ser man denne eksamensforbandelse udøve sin indflydelse ved hele den maade, hvorpaa faget lægges an. Mange gange er det hændet mig, naar jeg har spurgt en 10—11 aars dreng om, hvad han har lært i geografi, at jeg har faaet det svar: Alt om alle verdensdele. Princippet er at give barnet en ramme, nogle faa hovedpunkter over hele linien, og senere fylde denne ramme med saa mange enkeltheder, som man saa kan overkomme. Denne overbliksmetode har, hvor det gælder forberedelse til eksamen, sine store fordele. Ved eksamen er der visse elementære hovedsynder, som fremfor alt skal undgaaes. Eleven maa kende verdensdelene, oceanerne o. s. v. Ved at indøve disse ting fra de første skoleaar, bringes de til at sidde godt fast. Men pædagogisk set har denne metode kun skavanker. Det kan være ganske fornøjeligt for forældrene og for barnet selv, at dette allerede i en tidlig alder kan knytte visse forestillinger til navne som Afrika, Atlanterhavet o. s. v. Men denne glæde er ubegrundet; thi disse forestillinger, denne saakaldte »viden« er som regel slét ikke mere end en genkendelse af at have hørt navnet før; i ethvert fald er de yderst fattige og ubetydelige, og ulykken er, at barnet herved vænnes til at være tilfreds med en fattig og tom navneviden. Følelsen af hvad viden er, længslen efter at faa rigtig besked om hvad der tales om, vækkes ikke.

For at skabe den rigtige sans for, hvad det er at vide noget, bør fordybelsen i enkelthederne være geografiundervisningens princip i de første aar; paa grundlag af de vaner, som herved skabes hos eleven, bliver det forholdsvis let at finde de midler, der ogsaa senere hen kan sætte eleven i stand til for det større stof, han nu skal arbejde med, at skaffe sig tilfredsstillende viden.

Kortet er i enhver henseende geografis vigtigste hjælpemiddel. At kunne se, hvad et kort indeholder, og at kunne se, hvad det ikke indeholder, er en vanskelig kunst at lære rigtig. At kunne finde de forskellige floder, bjerge, bugter og byer er ikke svært, men heller ikke videre nyttigt. At lære at danne sig et omhyggeligt skøn over et lands form, højdeforhold, vandrigdom, bymængde o. s. v. er derimod ikke saa let at løbe til. For de allerfleste vedbliver kortet at være en død ting, som de kun »finder« det paa, de har læst om i bogen, medens det kunde og burde blive en levende ting, der fortæller os saa meget, at vi ved dets hjælp alene kunde faa nok at vide om et land til at skrive en hel bog. At gøre kortet levende og bogen blot til en optegner af, hvad kortet har fortalt, det har været grundlaget for geografiundervisningen.

Hvis man i korttegningen ser væsentlig et middel til at øve eleven i at se paa et kort, saa kan han huske landenes form og muligvis bagefter tegne dem ud af hovedet, eller ser den som et middel til fastere at indprente navne o. desl., saa er denne øvelse ikke denne tid værd, som den unægtelig tager. Korttegningen har de to nævnte fordele, og at de er fordele, som det er værd at tage med, naar der ikke skal ofres uforholdsmæssigt for dem, vil ikke kunne benægtes. Men de er begge to af saa ringe pædagogisk værdi, at det ikke bliver store sager, der vil kunne ofres for deres skyld. At kunne tegne et kort ud af hovedet er en ringe glæde, da intet menneske kan gøre det nøjagtigt, og at lære at tegne et saadant tilnærmelsesvist billede lader sig let lære uden at have øvet egentlig korttegnning. At huske navne er ganske værdiløst, naar man ikke samtidig husker noget mere om dem; og lægger man vægt paa at bibringe eleven denne videre og egentlige kundskab, kommer navnene ganske af sig selv, uden at man behøver at anvende ekstraarbejde for det.

Korttegningens værdi, det som gør endogsaa store ofre for dens skyld rimelige og forsvarlige, maa søges paa helt andre punkter.

1) Eleven kan opdrages gennem denne øvelse til at stille saadanne krav paa nøjagtighed og orden til sit arbejde som paa intet andet omraade. Og denne vane kommer ham til gode i hele hans øvrige skolegerning. For at dette skal opnaas, maa de kort, som tegnes, være nøjagtige, og være lagt saaledes til rette, at eleven kan opnaa den grad af nøjagtighed, der med rimelighed kan forlanges.

2) Eleven vænnes til at opløse en opgave, som taget under et er uløselig vanskelig, i ganske smaa elementer, som hvert for sig ikke er uoverkommelige. En indviklet kystlinie, eller et system af søer eller floder, som intet barn kan tegne paa nogenlunde fri haand, finder han i kortets retlinier midler til at opløse i enkeltheder, saa han kan faa fat i en ende og gaa frem skridt for skridt, indtil han, inden han ved et ord af det, har hele opgaven løst. Det er r̄in daglige erfaring, at elevens selvtillid og mod stiger i en forbavsende grad ved denne øvelse, og at hans evner til at se, hvorledes der skal tages fat paa en opgave, og til at vurdere, hvori vanskelighederne bestaar, udvikles overordentlig stærkt.

3) Eleven vænnes til at udtrykke sine forestillinger i billeder. Kortets forskellige signaturer og kolorering angiver ganske bestemte forhold, og uden spor af anstrengelse husker eleven en mangfoldighed af disse forhold, simpelthen ved at farvebilledet brænder sig ind i hans bevidsthed.

4) Og endelig som det vigtigste: korttegning gør eleven selvvirksom i en udstrakt grad. Timen i korttegning skal være saa tvangfri som mulig, saa eleverne kan følge deres smaa indskydelser, komme med spørgsmaal til læreren, med kritik over hinandens arbejde, sidde og passiare med hinanden i al uskyldighed, maaske endog nynne en lille sang til deres arbejde. Det gælder om at lade alt gro saa frit i barnet som mulig. Er der tvang i luften, kommer en mængde tanker, som kunde være af værdi, simpelt hen ikke frem. Er der frihed, kommer der naturligvis en hel mængde, som ikke kommer sagen ved og gerne kunde være borte; men midt ind imellem kommer ogsaa det værdifulde, det, som man ikke faar frem paa nogen anden maade. »Hvorfor bøjer den kyst pludselig ind paa den maade?« »Hvorfor løber den flod der og ikke der?« »det var da en mængde moser, der er paa den kant af landet!« »men, Ove, det har du gjort rent galt, den skov skal ligge der; kan du ikke se det?« Saadanne og hundrede lignende bemærkninger vrimer det med. Dels giver de læreren anledning til fortællinger og forklaringer, som ikke alene i sig selv er nyttige, men som pædagogisk set har den ganske uvurderlige fordel, at de kommer i rette øjeblik, hvor elevernes sind er aabent til at tage imod dem. Dels viser de, at eleven paa sin maade sidder og spekulerer over, hvad kortet fortæller ham, finder oplysningerne, der gives ham, tilfredsstillende eller ikke udtømmende og rammende nok. Blandt de oplysninger, kortet giver eleven, vil jeg nævne hans indtryk af landenes indbyrdes størrelse. Alle i handlen værende atlas giver landene i forskellig maalestok, og eleverne gaar om med de besynderligste forestillinger i den anledning. Alle mine elever har f. eks udtrykt deres levende forundring over at se, at Rusland krævede fire blade, medens Tyskland kunde staa paa et halvt.

Er læreren sin opgave voksen, kan han under korttegningen faa en overordentlig stor mængde geografisk viden indsmuglet i barnets bevidsthed, langt større og langt mere detailleret og omfattende end ved brug af lærebog eller gennemgang.

Men disse fordele ved korttegningen kan selvfølgelig først komme ret frem, naar eleven har opnaaet nogenlunde færdighed. Som man ikke kan læse litteratur, før man kan læse, kan man heller ikke lære geografi, før man har lært at tegne kort. Enhver forsømmelse i grundlaget vil her straffe sig føleligt senere. Mange vil vel tro, at den færdighed, som her er tale om, er saa vanskelig at opnaa, at der gaar urimelig lang tid hen; men det er ikke tilfældet. Det, som det her drejer sig om, er ikke en kunstnerisk færdighed, men en øvelse i at se bevidst, at finde et punkts beliggenhed i forhold til et andet, at se om en streg

gaar til højre eller venstre, om den gaar op eller ned. Det er ganske utroligt, hvor vanskeligt dette til at begynde med falder et lille barn; den, der ikke har erfaret det, vil næppe gøre sig en forestilling om, hvilke fejltagelser her er mulige, og hvor taalmodig man til en begyndelse maa være. Men det er ogsaa forunderligt, hvor hurtigt vanskelighederne overvindes, og hvor pludselig færdigheden til at se kommer. Dette viser, at der her ikke er tale om indøvelse af færdigheder, som kræver særlige anlæg, men blot, at der er stillet krav om en arbejdsmaade, som barnet ikke er vant til fra sit daglige liv. Den ringe nøjagtighed i opfattelse, som præger de fleste voksnes sansesigttagelser, fører til, at man ikke forlanger store sager af et barn. Man nøjes paa næsten alle det daglige livs omraader med det omtrentlige og det antydningssvise, hvorfor f. eks. alle beskrivelser af dagligdags kendte ting, som der ikke er noget særlig ejendommeligt eller dramatisk ansporende ved, bliver saa forunderlig fattige. Det er kun faa, der f. eks. kan se, hvad der er at se ved en hammer, en stol, et stykke jærn, en hest o. s. v. Det er denne sløvhed eller rettere denne uopmærksomhed for det tilvante, som korttegningen har at kæmpe med til en begyndelse. Og særlig de børn, som er pjankede kælebørn, eller slatne og daskevorne, har svært ved at vinde med. I reglen vil de største vanskeligheder være overvundne efter det første halve aars forløb, saa eleven ser fastere og bestemtere paa de opgaver, der forelægges ham.

I de 2 første forberedelsesklasser indøves ved sandbord og samtale elementære geografiske begreber, verdenshjørner etc., hovedarbejdet lægges ind paa tegning af smaa kort over danske smaaøer.

I 3die forberedelsesklasse fortsættes dette kursus, og en let tekst til smaaøer gennemgaaes.

I 4de og 5te forberedelsesklasse gennemgaaes Danmark meget udførlig, og af hensyn til fordringerne for optagelse i mellemskolen gennemgaaes i slutningen af 5te klasse Skandinavien.

I mellemskolen gennemgaaes det øvrige stof, idet rækkefølgen er uvæsentlig. Sædvanlig vil

1. mellemskoleklasse kunne gennemgaa: Storbritannien, Mellemeuropa, Holland-Belgien.
2. do. Resten af Europa.
3. do. Asien og Afrika.
4. do. Resten af pensum.

Historie.

Undervisningens stof er i forskolen Danmarks historie med dets for- og sagnhistorie. Der begyndes med forhistorien,

som gennemgaas med en lille arkæologisk samling som grundlag og en af skolen udarbejdet kort fremstilling med mange billeder (»Vore Forfædre«) som afslutning. Dernæst fortælles der børnene om de vigtigste og største mennesker, som har levet i Danmark og om de begivenheder, som lettest kan knyttes til deres liv. I de senere klasser af forskolen, og efter som fortællingerne nærmer sig nutiden, bliver de udførligere og bredere, men nogen historisk udvikling søges slet ikke fastslaaet eller lært; der dvæles ikke særlig ved kulturhistorie (skildringer af sociale og økonomiske tilstande), selv om forskellen paa nutidig og fortidig tilstand paa et eller andet omraade meget vel kan give anledning til samtaler. Af krigshistorien overspringes meget, men det, der gives, fortælles til gengæld ret udførligt og vælges med henblik paa, at en klar og med livlige enkeltheder udført skildring er mulig. Planmæssig repetition finder ikke sted. Nogle partier læses paa skolen i en af den udarbejdet bog. Der vises og forklares børnene saa mange billeder som muligt, dels moderne, dels, og navnlig, virkelig historiske, tagne fra forskellige værker. Børnene holder meget af en slags »turnering«, hvorved klassen deles i to partier, der stiller spørgsmaal til hinanden, og det sejrer, som kan opvise flest rigtige svar (dette bruges i 4de og 5te klasse).

I mellemskolen tages fat paa verdenshistorie. Fra oldtidens historie findes en af skolen udarbejdet læsebog, som gennemlæses og gennemgaas paa skolen, saaledes at adskilligt, som i bogen kun er antydet, i timen fremstilles udførligere. Der tegnes historiske kort og skrives af og til historiske stile hjemme. Til fremstilling af middelalderens og den nyere og nyeste tid bruges foreløbig Rolfsens bøger, og fra 3die klasse forbereder eleverne sig hjemme. Danmarkshistorie læres efter Hedelunds bog for folkeskolen med tilføjelser af læreren. I de to første klasser repeteres der ikke, og eleverne driver ogsaa her »turnering« med stor iver. I alle klasserne bruges af og til en time til historisk stil. En række hovedspørgsmaal fra et i forvejen meddelt tidsrum skrives paa tavlen og besvares kort af eleverne paa et stykke papir. I en anden time gennemgaas saa spørgsmaalenie. Som det vil fremgaa af at Rolfsens bøger bruges, drives heller ikke i mellemskolen nogen pragmatisk historieundervisning. Derimod skildres kulturtilstande mere indgaaende, og flere sociale og politiske forhold karakteriseres og sammenlignes med nutidige.

Sløjd.

Lersløjd øves i de to første klasser med 3 ugentlige timer. Dens maal er at vænne børnene til nøjagtige rumsvurderinger. Tærninger og mursten med bestemt ctm. maal laves og benyttes

i regnetimerne som materiale. Senere udvalges lerflader, der kvadreres og udskæres i forskellige stykker, som kan sammensættes til genstande saasom æsker, dukkemøbler etc.

Træsløjden begynder samtidig med lersløjden og føres op gennem hele forberedesskolen og mellemskolen. Af hensyn til de kræfter, børnene antages at have paa de forskellige alderstrin, og den omtanke, de er i stand til at udvise, ordnes undervisningen dels som en fremskridende øvelse i benyttelse af flere og flere redskaber, dels som en fremskridende udvidelse af de opgaver (modeller) eleverne kan udføre.

1ste klasse	benytter sav,	maalestok og vinkel.
2den »	»	bor, centrumsbor, søm og forsøgsvis skruetrækker.
3die »	»	smalsav, kniv og stiksav.
4de »	»	høvl, stregemaal og bugthøvl.
5te »	»	stemmejærn, hulejærn.

Modelrækken vælges i disse aar saaledes, at arbejdet ikke kræver for omfattende eftertanke for at planlægges, ikke for store dimensioner og ikke for lang tid til at fuldføres.

Først i 6te klasse kan linning hensigtsmæssig indøves og først i 7de klasse sinkning.

I 8de og 9de klasse arbejdes efter frit valg.

Papsløjden optages jævnsides med træsløjden i 5te klasse og føres rask gennem de udvendige øvelsesforarbejder til indbinding af bøger.

Tegning.

Med dette fag tilsigtes der en udvikling af synet og ikke erhvervelsen af en tom færdighed.

Udviklingen af synet indbefatter to ting, 1) evnen til at se genstandenes form, liniernes indbyrdes størrelse og stilling og 2) evnen til at opfatte farver og deres sammenspil.

1. Den første af disse evner udvikles ved korrekt tegning uden smaaligt hensyn til udførelsen, arbejdsmidler er her i første række blyantet; men det tages først egentlig i brug fra 10–11 aars alderen, d. v. s. fra 5te eller 6te klasse. Før den tid anvendes pensel og farve.

Som grundøvelse benyttes smaa farvede klodser i rene frontstillinger. Det forlanges, at eleven træffer farven, og at han bliver gjort opmærksom paa lys- og skyggesiden. Senere kan klodserne tegnes i perspektiviske stillinger.

Fra 7de klasse gaas over til tegning af større, vanskelige opgaver, værktøj, husgeraad, konkylier, krukkeformede legemer etc.

Fra 9de klasse kan der tegnes efter gibs, saaledes at der begyndes med et let ornament; detailudførelsen er ganske under-

ordnet, derimod kræves de store lys- og skyggemasser gengivne saa karakterfuldt som muligt. Tegningen udføres i naturlig størrelse. Ingen elev maa faa en opgave, han ikke magter.

Tegning efter udstoppede dyr er forsøgt og frembyder en del fordele, men stiller dog i reglen opgaver, som er for vanskelige for eleverne, naar der skal stilles virkelig krav til rigtig tegning. Der er fare for, at denne øvelse svækker de krav, eleven bør stille til sin tegning, og at han lader sig blænde af tilsyneladende kønne resultater. Særlig forleder denne øvelse ham let til at se paa detaljerne i stedet for paa de store bestemmende karakterlinier. Kun med stor forsigtighed bør denne øvelse benyttes.

2) Glæden ved farverne spiller en stor rolle for børn, og kan man lære at se dem rigtig, bliver de ogsaa en betydelig kilde til den ældres glæde over naturen og omgivelserne.

Blomster er et udmærket materiale. I de første 6 klasser gengives de som regel kun med pensel og farve. Enkelte flinke elever kan forsøge at tegne den samme blomst med blyant, som de har gengivet med farve, men man skal undgaa saadanne koloreringsopgaver, hvor blomster først tegnes og saa farves. Vægten lægges paa at gengive silhuetvirkningen og ikke paa at frembringe noget, der overfladisk set tager sig ud.

I de højere klasser vælges vanskeligere opgaver.

Tysk og Engelsk.

Mere end nogensinde før er det i de senere aar blevet stærkere og stærkere betonet, at sprogundervisningens maal er den praktiske behandling af det fremmede sprog, som det lyder i den dannede udlændings mund, og naturligt lægges mellemskolens undervisning til rette med dette maal for øje: hos den enkelte at udvikle færdigheden i at behandle det fremmede sprog i skrift og tale indenfor et omraade, hvis grænser nærmere bestemmes ved den tid, der ofres faget og den enkelte klasses evne til at lære; men dog saaledes, at man gennem det stof, der læses, og de samtaler, der føres, indøver det materiale, som maa regnes for det daglige grundlag for sproget, paa hvilket en eventuel videre undervisning i og et dybere studium af sproget kan bygge.

Om end metoderne ved undervisningen i de forskellige sprog kan rumme forskelligheder, der er grundet i sprogenes særegne ejendommeligheder og specielt disses forhold til modersmaalet, er der dog visse undervisningsmidler, der med held kan anvendes overalt, og som tjener til at opnaa en virkelig gennemarbejdning af den enkelte times undervisningsstof. Saaledes er der særlig paa det rene begynderstadium grund til at benytte tilbageoversættelse fra Dansk til det fremmede sprog; hvorved man i de

fleste tilfælde opnaar en langt større sikkerhed i indprentelsen af de i stykket forekommende sproglige fænomener end ved oversættelse, som man saa kan spare.

Har man nu gennemgaaet et begrænset stof paa denne maade, saa man er sikker paa absolut forstaaelse af og sikkerhed i sprogformerne, bruger man disse til at danne de samtaler og øvelser, hvorved de og deres praktiske brug fæstnes i bevidstheden, saaledes at man stadig kan udvide kredsen og drage mere og mere stof ind i samtalen. Det er saa naturligt, at man, saa vidt det lader sig gøre, allerede fra først af bringer ind i undervisningen de rent kulturelle og sociale fænomener, som hos fremmede folk ligger længst borte fra vore egne, og som selvfølgelig finder deres udslag i sproget, ofte i de mest dagligdags vendinger, som uden forklaring og samtale vilde være ret uforstaaelige.

Bortset fra disse fælles hovedtræk maa undervisningen jo forme sig ret forskellig i de forskellige fag. Her skal blot paa-vises nogle af hovedpunkterne i Engelsk og Tysk og de metoder, hvorefter der arbejdes.

Den første vanskelighed, der møder læreren ved undervisningen i Engelsk, bliver udtalen, og her gælder det ikke blot den lydrette gengivelse, men ogsaa sprogets farve, stigningen eller faldet i de enkelte perioder. Hvad det første angaar er det af største betydning straks i begyndelsen af undervisningen at gennemgaa de enkelte lyde, vise deres forskelligheder fra danske lyde og en gang for alle fastslaa nøjagtigt deres fonetiske værdi ved en omhyggelig gennemgang af taleorganerne; derved opnaar man en grundkerne, som man stadigt i tvivlstilfælde kan vise tilbage til. Det andet punkt er noget vanskeligere; det viser sig meget ofte, at det er svært at faa elever til at stræbe efter at skaffe det fremmede sprogs klangfarve frem i deres oplæsning og tale; der findes en vis frygt for at en bestræbelse i denne retning skal kaldes skaberi, og derfor bliver det paa et senere tidspunkt meget vanskeligt at faa farve over sproget, hvis man ikke fra først af har lagt tilstrækkelig vægt derpaa.

Et udmærket middel i denne retning er fonografen, baade fordi den er i stand til at gentage den enkelte sætning absolut uforandret et ubegrænset antal gange, og fordi den fremkalder lysten til efterligning, og den absolute opmærksomhed, der vises den, giver lejlighed til en hel del opdagelser fra elevernes side.

Paa de senere standpunkter, naar man læser længere litteraturprøver og fortællinger, kan man med held benytte oversættelse, dels paa steder, hvor stoffet ikke egner sig til genfortælling og samtale, og dels for at sikre sig, at eleverne er i stand til at gengive det fremmede sprog paa smukt Dansk, ligesom det kan have betydning f. eks. ved synonymiske fænomener at øve

forstaaelsen deraf ved at søge at gengive ejendommelighederne ved de forskellige udtryk ogsaa paa Dansk. Tilbageoversættelse vil jo i de fleste tilfælde være vanskelig, derimod bruges med held en genfortælling paa Dansk af det læste stykke, som kan bruges til at fastslaa de deri indeholdte nye fænomener. Hertil kommer saa den egentlige samtale om det læste til øvelse i at udtrykke sig let og flydende i det fremmede sprog, tilligemed øvelse i at skrive det, enten i form af ren stiløvelse eller som skriftlige genfortællingsopgaver af forskellig art.

For Tysk's vedkommende bliver forholdet i enkelte ting noget anderledes, idet de grammatiske fordringer spiller en langt større rolle her end i Engelsk. Det vil her være nødvendigt i højere grad end i Engelsk fra begyndelsen af at gennemgaa de enkelte grammatiske former, og ved stilskrivning vil det være nødvendigt nøje at gennemgaa den fortælling, der skal skrives, i forvejen, saa man sikrer sig den rigtige opfattelse af de forskellige grammatiske ejendommeligheder, der kan findes indeholdte deri.

Endnu skal jeg kun omtale et undervisningsmiddel, som har vist sig at være af stor nytte, nemlig at lade den enkelte elev samle og nedskrive de forskellige fonetiske, grammatiske og idiomatiske ejendommeligheder, man træffer under læsningen, ordnede efter deres natur i forskellige rubriker. En bog af denne art findes for Engelsk's vedkommende, og det vilde være af betydning, om en saadan ogsaa kunde findes for Tysk.

I aarets løb er gennemgaaet:

Realklassen:

Dansk (Georg Christensen).

Som et forsøg paa at give realklassens danskundervisning en vis afrunding er der i aar kun gennemgaaet bondelitteratur. Hvis det nære slægtskab mellem værkernes emner kunde synes at maatte give en saadan litteraturgennemgang noget ensidigt, opvejes det ved den forskelligartede behandling og tendens. Ligheden giver stof til frugtbare sammenligninger, der fører ind til forfatterens personligheder, og hvad de har villet med deres værker. Og forskellene giver den almindelige udviklingsgang i dens typiske træk. Endvidere vil en saadan fordybning i et begrænset stof, som dette emnevalg giver lejlighed til, føre ind i det virkelige liv, der ligger bag ved digtningen. Der er læst, delvis i udtog: Selma Lagerlöf: Jerusalem I, Bjørnson: Synnøve Solbakken, Jakob Knudsen: Sind, Aakjær: Vredens Børn, Skjoldborg: Krageluset, Blicher: Hosekræmmeren, H. C. Andersens

Store Claus og Lille Claus, sammenlignet med folkeeventyret. Oehlschläger: Den lille Hyrdedreng, Thaarup: Høstgildet, Holberg: Jeppe. Desuden digte af Grundtvig, Winther, Aakjær.

I tilslutning hertil har eleverne holdt foredrag hver anden uge, bl. a. om Dalgas, Fjord, Tietgen, Blicher, H. C. Andersen. Folkehøjskolen og Henry George har to lærere talt om. Endelig er der lejlighedsvis talt om malere som Dalsgaaad, Exner, Vermehren, i sammenligning med Ring, Bjerre o. fl. yngre og der har været et besøg paa Kunstmuseet.

Engelsk (A. Dam).

Jespersen: Engelske læsestykker med øvelser.

Tysk (G. Bajer).

Sveistrup: Deutsche Schriftsteller (Frau Sorge). Lindau: Die kleine Welt, og forskellige digte.

Fransk (G. Bajer).

(valgfrít fag)

Jespersen og Stigaard: Fransk læsebog for begyndere. Choix de nouvelles modernes V. (Le pays des hiboux), Krogh: Fransk formlære.

Historie (H. Høffding).

Revolutionen og Napoleons historie er gennemgaaet med særlig vægt paa de indre forhold. Munchs bog benyttet. Samfundslære gennemgaaet efter sammes »mindre lærebog«, og der er særlig gjort opmærksom paa den historiske udvikling af forskellige samfundsforhold, særlig hvor revolutionen eller Napoleons tid spillede ind med.

Geografi (C. N. Starcke).

Nordamerikanske fristater, Danmark, Norge og Sverige, Mellemeuropas lavland, Østersø og Nordsø læst.

Naturhistorie (K. Vedel).

Zoologi: Danmarks fugle. Wings fremstilling i »Danmarks land« brugt som grundlag. Regnormen.

Botanik: Vore kornsorter: Mentz og Ostenfeld: Planteverdenen i menneskets tjeneste. Muld og mo i vore skove. Skovens blomster gennemgaaede under bestemmelser efter flora (Rostrups)

Fysik (L. Lehmann).

Elementær elektroteknik efter Sundorph. Dampmaskine, automobil, motor forklaret. Himmellegemernes fysiske beskaffenhed. — Burmeister & Wain, Frederiksberg elektricitetsværk, Carlsberg bryggeri besøgt under kyndig vejledning.

Matematik og Regning (L. Lehmann).

Foldbergs bøger for realklassen gennemgaaet.

Bogholderi (L. Lehmann).

Et dobbelt bogholderi ført efter givet forretningsgang baade i italiensk og kolonnebogholderi. De forskellige værdipapirers og en veksels betydning forklaret. Et pantebrev skrevet.

Stenografi (G. Christensen)

Worms system indøvet i diktat og hjemmeskrivning.

1ste gymnasieklasse.*Dansk* (Georg Christensen).

Typiske værker, mest fra det 19de aarh. gennemgaaet med kortere karakteristikker af forfatterne.

Stil og foredrag afvekslende hver anden uge.

Historie (C. N. Starcke).

Oldtidens historie til det 18de aarhundrede.

Fransk G. Bajer).

Jespersen og Stigaards læsebog s. 1—98. Oluf Niensens formlære.

Tysk (E. Andersen).

Nysproglig afd. Paa skolen læst: Rudolf Lindau: Die kleine Welt. Hjemme: Gustav Frenssen: Peter Mohr. Stile, dels genfortælling, dels oversættelse efter Gudme og Bovien, skrevet hver uge. Taleøvelser.

Engelsk (H. Trautner).

Nysproglig afd. Pitmann: History reader. Anthony Hope s. 1—61. Adolf Hansen: Stiløvelser. 50 stile skrevne og gennemgaaede flere gange.

Engelsk (A. Dam)

Pitmann, History reader. Jack London: Wilde fang (1–25).
 Boyesen: Engelske læsestykker 4. Mundtlige øvelser i oversættelse fra Dansk til Engelsk.

Latin (E. Andersen).

Nysproglig afd. Cicero: Catilina I. Cæsar II. Livius 37de bog 1–10.

Matematik (Aa. Olsen).

Nysproglig afd. Niels Nielsen: Mindre lærebog i aritmetik.

Matematik (L. Lehmann).

Matematisk afd. Niels Nielsen: Lærebog i plangeometri. Sammes trigonometri (til den alm. trekant). Sammes Aritmetik og Algebra til induktionsbeviset. Alt læst og repeteret.

Geografi (K. Vedel).

Nysproglig afd. Den dynamiske geologi og den historiske geologi til istidsdannelserne, gennemgaaet efter Heegaard, Vahl og Krogh: Lærebog for gymnasiet.

Matematisk afd. Hele bogen

Fysiologi (K. Vedel).

Matematisk afd. Menneskets fysiologi efter Kroghs lærebog for gymnasiet gennemgaaet forfra til sansefysiologi.

Fysik (K. Vedel).

Nysproglig afd. Astronomien gennemgaaet efter Heegaard, Vahl og Krogh: Lærebog for gymnasiet.

Fysik (H. M. Hansen).

Matematisk afd. Barmwater: Lærebog i astronomi; sammes Lærebog i varmelære, læst og repeteret; og sammes Magnetisme og Elektricitet (til s. 55 ca.).

Endvidere foretaget 18 øvelser: Termometersammenligninger, kalorimeterforsøg (varmefylde), kulsyrens relative vægtfylde, atmosfærisk lufts vægtfylde, smeltepunkt I, smeltepunkt II, luftens udvidelseskoefficient, isens smeltevarme, kogepunktsbestemmelse, damptryk (dynamisk metode), vaudets fordampningsvarme, kviksølvets varmefylde, faste legemers vægtfylde, vædskers vægtfylde, højdemaaling (diopter og barometer), magnetkraftlinier, kalorimetrets vandværdi, Coulombs lov.

Kemi (U. Starcke).

Metalloidernes kemi efter Julius Petersen: Kemi for gymnasiet. Eleverne har foretaget ca. 20 øvelser i hold paa 2.

Oldtidskundskab (G. Christensen).

Homer og Herodot og Æskulos Perserne, til dels efter Borchsenius og Winkel Horn.

2den gymnasieklasse.*Dansk* (Georg Christensen).

Litteraturen fra oldtiden til romantikken gennemgaaet med benyttelse af Karl Mortensens bog. Sproghistorie efter Bertelsens bog.

Historie (C. N. Starcke).

Nordens historie. Samfundslære.

Fransk (N. Hertel).

L'affaire Dreyfus i Jespersen og Stigaard. Daudet: La belle Nivernaise. Jarjaille Le nouveau maître. La figure et le paresseux. Cherbuliez: L'idée de Jean Téterol k. 1—6.

(Engelsk E. Andersen).

Nysproglig afd. Læst paa skolen: Sheridan: School for Scandal; Shelley: The Cenci; Shakespeare: A midsummernight's dream. Hjemmelæsning: Dickens: Tale of two cities. Englands historie efter 1800 er behandlet i samtaleform paa grundlag af King Edward History Reader. Engelsk samfundslære og daily life behandlet paa grundlag af Kron: The little Londoner. Af-snit af litteraturhistorien er gennemgaaet. Hver uge er der skrevet stile, dels genfortælling, dels efter Adolf Hansens stiløvelse.

Matematisk afd. Læst og gennemgaaet: Pitmann: King Edward History Reader; Nelson's Library Reader II med samtaler om de enkelte digteres stilling i litteraturen.

Tysk (E. Andersen).

Nysproglig afd. Læst paa skolen: Goethe: Ifigenia; Mustersammlung deutscher Gedichte. Hjemmelæsning: Gustav Frenssen: Peter Mohr. Litteraturhistorie i samtaleform. Stile, dels genfortælling, dels efter Gudme og Bovien.

Latin (E. Andersen).

Cicero: In Catilinam I. Livius: 37te bog kap. 1—10. Ovid: Enkelte af metamorphoserne samt selvbiografien. Begyndt paa Justinus.

Matematik (K. Sindballe).

Nysproglig afd. Bonnesens Matematik.

Matematik (Aa Olsen).

Matematisk afd. Niels Nielsen: Aritmetik og Algebra, Trigonometri og Plangeometri.

Geografi (K. Vedel).

Nysproglig afd. Den dynamiske geologi efter Wahl.

Matematiskafd. Den fysiske geografi og den historiske geologi gennemgaaet efter Høegaard, Vahl og Krogh: Lærebog for gymnasiet. Geologien repeteret efter samme lærebog

Fysiologi (K. Vedel).

Nysproglig afd. Nerve- og sansefysiologi gennemgaaet efter Ørum: Menneskets fysiologi. Repeteret forfra til midt i ernæringsfysiologien. Menneskets udvikling gennemgaaet i foredrag med korte samtaler.

Fysik (H. M. Hansen).

Nysproglig afd. Julius Petersens astronomi repeteret.

Matematisk afd. Barnwater: Lærebog i mekanisk fysik; samme: Magnetisme og elektricitet; samme: Varmelære læst og delvis repeteret. 15 øvelser gennemgaaet: Magnetkraftlinier, bestemmelse af inkination og deklination, Coulombs lov, varmeudvikling i kalorimetret ved elektrisk strøm, termometerkorrektion, Whenkstones bro, smeltepunkt II, luftens udvidelseskoefficient, isens smeltevarme, kviksølvets varmfylde, tangensboussolen, Ohms lov (andre forsøg), Wheakstones bro (specifik modstand) + 3 forsøg.

Kemi (U. Starcke).

Metallernes kemi og kulstofforbindelsernes kemi læst. Eleverne har gjort øvelser i hold paa 2.

Oldtidskundskab (G. Christensen).

Græsk teater og Plautus, og Sokrates gennemgaaet — dels ved højtlesning, dels paa grundlag af Borchsenius og Winkel Horns bog.

Eleverne.

Skolen talte i Maj 1908 343 elever og tæller ved begyndelsen af Maj 1909 323 elever.

1ste klasse.

1. Edvard Buch, søn af ingeniør B.
2. Erik Hanszen, søn af tandlæge H.
3. Eva Hein, datter af løjtnant H.
4. Sigurd Hørding, søn af assistent H.
5. Erik Kirketerp, søn af højesteretsassessor K.
6. Rigmor Krøyer, datter af ingeniør K.
7. Axel Lemming, søn af overretssagfører L.
8. Hermod Lundbeck, søn af redaktør L.
9. Børge Lendorff Nielsen, søn af prokurist N.
10. Inger Olesen, datter af enkefru O.
11. Nina Petersen, datter af beregner P.
12. Erik Pontoppidan, søn af fuldmægtig P.
13. Else Rammel, datter af grosserer R.
14. Grethe Sjøkvist, datter af prokurist S.
15. Gerda Sørensen, datter af værkfører S.
16. Henny Sørensen, søn af cand. pharm. S.
17. Carl Stenstrup, søn af fhv. fabrikant S.
18. John Trautner, søn af mag. art. T.
19. Georg Ursin, søn af journalist U.
20. Bryde Westergaard, søn af kommunaldirektør W.
21. Preben Wilmann, søn af folketingsmand W.

2den klasse.

1. Svend Bredahl, søn af forfatter B.
2. Hugo Carlsen, søn af fabrikant C.
3. Erik Christensen, søn af bankbestyrer C.
4. Philip Dam, søn af mag. art. D.
5. Carl Victor van Deurs, søn af cand. polyt., ingeniør v. D.

6. Ejner Engelbrecht, søn af manufakturhandler E.
7. Poul Hansen, søn af fabrikant H.
8. Mac van Hauen, søn af bagermester v. H.
9. William Heilbuth, søn af direktør H.
10. Stefan Hurwitz søn af enkefru H.
11. Hans Hvass, søn af overretssagfører H.
12. Agnes Jungersen, datter af direktør J.
13. Gerda Kieldrup, datter af bankfuldmægtig K.
14. Børge Madsen, søn af ingeniør M.
15. Ester Mæhl, datter af skræddermester M.
16. Jørgen Rode, søn af redaktør R.
17. Erik Sjøkvist, broder til nr. 14 i 1. klasse.
18. Per Slomann, søn af professor, dr. med. S.
19. Carl Emil Sørensen, søn af manufakturhandler S.
20. Gustav Sørensen, broder til nr. 15 i 1. klasse.
21. Margrethe Trier, datter af handelsgartner T.
22. Inger Würtz, datter af købmand W.

3die klasse.

1. Holger Andersen, søn af arkitekt A.
2. Arne Blach, søn af kommunelærer B.
3. Ingeborg van Deurs, søster til nr. 5 i 2. klasse.
4. Mikah Feigh, datter af fabrikant F.
5. Rasmus Fenger, søn af ingeniør F.
6. Kaare Gjerløff, søn af skibskaptajn G.
7. Eyvind Oxholt-Hove, søn af cand. pharm. O.-H.
8. Carl Johan Høg-Petersen, søn af assurandør H.-P.
9. Helvig Jensen, datter af telegrafist J.
10. Laurits Jørgensen, søn af skibsfører J.
11. Karin Lauritzen, datter af grosserer L.
12. Hejmdal Lundbeck, broder til nr. 8 i 1. klasse.
13. Jens Madsen, søn af snedkermester M.
14. Børge Nathan, søn af grosserer N.
15. Knud Oppenheuser, søn af lods O.
16. Haakon Ottosen, søn af enkefru O.
17. Chr. Tom Petersen, søn af kunstmaler P.
18. Niels Aage Petersen, broder til nr. 11 i 1. klasse.
19. Karen Margrete Rømmel, søster til nr. 13 i 1. klasse.
20. Erik Sorterup, søn af redaktør S.
21. Ester Stenberg, datter af forh. isenkræmmer S.
22. Milly Svanberg, datter af bagermester S.
23. Finn Wandahl, søn af overregissør W.
24. Gertrude Weiss, datter af professor W.
25. Ellen Westergaard, datter af fabriksinspektør W.

26. Viggo Westergaard, broder til nr 25.
27. Erik Westergaard, broder til nr. 20 i 1. klasse.

4de klasse.

1. Kira Bayer, datter af kontorchef B.
2. Emilie Berg, datter af direktør B.
3. Ellen Breidahl, søster til nr. 1 i 2. klasse.
4. Kaj Bruun, søn af skuespiller B.
5. Gunnar Christiansen, søn af portner C.
6. Poul Dahl, søn af fabrikant D.
7. Karl Dueholm, søn af bager D.
8. Edele Friis, datter af dr. phil. F.
9. Harald Fritsche, søn af enkefru F.
10. Mary Holck, datter af købmand H.
11. Vagn Lindgren Hørding, broder til nr. 4 i 1. klasse.
12. Gudrun Jensen, datter af kontorchef J.
13. Karen Jungersen, søster til nr. 12 i 2. klasse.
14. Gunnar Kaare Kristensen, søn af arkitekt K.
15. Harald Levring, søn af overværkmester L.
16. Inge Møller, datter af driftsbestyrer M,
17. Ernst Nissen, søn af politibetjent N.
18. Eugen Olsen, søn af direktør O.
19. Edmund Petersen, søn af inkassator P.
20. Svend Aage Petersen, søn af slagtermester P.
21. Marie Quistgaard, datter af strandingskommissionær Q.
22. Inger Rasmussen, datter af grosserer R.
23. Børge Broust Reyn, søn af bogholder R.
24. Vibeke Rode, søster til nr. 16 i 2. klasse.
25. Aage Schubart, søn af maskinmester S.
26. Inger Sjøkvist, datter af barber S.
27. Henrik Starcke, søn af forstanderen.
28. Ernst Sørensen, broder til nr. 19 i 2. klasse.
29. Sven Sørensen, søn af cyklehandler S.
30. Knud Thomsen, søn af skræddermester T.

5te klasse A.

1. Aksel Stern Andersen, søn af prokurist A.
2. Aksel Andreasen, søn af malermester A.
3. Kaj Beyer, søn af forretningsfører B.
4. Jan Arent van Deurs, broder til nr. 3 i 3. og nr. 5 i 2. kl.
5. Arnold Hansen, søn af trikotagehandler H.
6. Henry Hansen, plejebarn af frk Skaaning.
7. Frederik Henriksen, søn af sprøjtefører H.

8. Helge Holm, søn af grosserer H.
9. Jens Andersen Hvass, broder til nr. 11 i 2. klasse.
10. Aage Jensen, søn af maskinmester J.
11. Poul Axel Larsen, søn af assuranceagent L.
12. Mogens Mæhl, broder til nr. 15 i 2. klasse.
13. Ove Holtén Nielsen, søn af fmd. f. patentkommissionen N.
14. Jørgen Sandvad, søn af trafikassistent S.
15. Børge Scheibel, søn af kontorchef i krigsministeriet S.

5te klasse B.

1. Julie Axelholm, datter af grosserer A.
2. Helga Cederholm, datter af skomagermester C.
3. Henning Schwartz Hansen, søn af manufakturhandler H.
4. Poul Ludvig Hansen, søn af bogbinder H.
5. Sven Hansen, søn af snedkermester H.
6. Aage Holm, søn af agent H.
7. Hemming Oxholt-Hove, broder til nr. 7 i 3. klasse.
8. Erik Hurwitz, broder til nr. 10 i 2. klasse.
9. Maren Jørgensen, søster til nr. 10 i 3. klasse.
10. Inger Kristensen, søster til nr. 14 i 4. klasse.
11. Karl Axel Liebmann, søn af kgl. skuespiller L.
12. Mogens Lind, søn af redaktør L.
13. Hedvig Madsen, datter af tømrermester M.
14. Thorbjørn Møller, broder til nr. 16 i 4. klasse.
15. Carlo Nielsen, søn af tømrermester N.
16. Knud Flemming Nielsen, søn af handelsfuldmægtig N.
17. Agnes Pedersen, søster til nr. 18 i 3. og nr. 11 i 1. klasse.
18. Rosa Plougmann, datter af forretningsfører P.

6te klasse A. 1ste mellemskoleklasse.

1. Holger Abrahamsen, søn af lærer A.
2. Else Bilkvist, datter af kunstmaler B.
3. Ellen Buch, søster til nr. 1 i 1. klasse.
4. Emma Christiansen, søster til nr. 5 i 4. klasse.
5. Thorvald Dahlberg, søn af isenkræmmer D.
6. Margrethe Dam, datter af cand. pharm. D.
7. Børge Schwartz Hansen, broder til nr. 3 i 5. klasse B.
8. Kaj Hansen, søn af postekspedient H.
9. Ellen Jensen, søster til nr. 12 i 4. klasse.
10. Thøger Jungersen, broder til nr. 13 i 4. og 12 i 2. klasse.
11. Hans Peter Lemming, broder til nr. 7 i 1. klasse.
12. Viggo Mæhl, broder til nr. 12 i 5. A og nr. 15 i 2. klasse.
13. Svend Aage Nissen, broder til nr. 17 i 4. klasse.

14. Margrethe Ottosen, søster til nr. 16 i 3. klassé.
15. Bodil Petersen, datter af prokurist P.
16. Poul Petersen, broder til nr. 20 i 4. klasse.
17. Poul Rasmussen, broder til nr. 22 i 4. klasse.
18. Valdemar Trier, broder til nr. 21 i 2. klasse.
19. Carsten Warburg, søn af overretssagfører W.
20. Karl Aksel Vestergaard, søn af trikotagehandler V.

6te klasse B. 1ste mellemskoleklasse.

1. Aage Berg, broder til nr. 2 i 4. klasse.
2. Mogens Dam, søn af cand. jur. D.
3. Frederik Dreier Heegaard, søn af fabrikant H.
4. Knud Hinrichsen, søn af assistent ved statsbanerne H.
5. Ernst Jensen, broder til nr. 9 i 3. klasse.
6. Carl Klitgaard Lassen, søn af grosserer L.
7. Oluf Levring, broder til nr. 15 i 4. klasse.
8. Andrée Olsen, broder til nr. 18 i 4. klasse.
9. Henry Pedersen, søn af bogholder P.
10. Knud Valløe Petersen, søn af manufakturhandler P.
11. Jørgen Quistgaard, broder til nr. 21 i 4. klasse.
12. Holger Sie, søn af farvehandler S.
13. Emil Vodder, søn af lærer V.
14. Børge Wedén, søn af ingeniør ved fyrvæset W.

7de klasse A. 2den mellemskoleklasse.

1. Kaj Brix, søn af direktør B.
2. Kaj Dessau, søn af direktør, etatsraad D.
3. Georg Hansen, broder til nr. 5 i 5. A.
4. Mogens Hein, broder til nr. 3 i 1. klasse.
5. Frants Hvass, broder til nr. 9 i 5. A og nr. 11 i 2. klasse.
6. Tove Hørding, søster til nr. 11 i 4. og nr. 4 i 1. klasse.
7. Knud Jensen, broder til nr. 5 i 6. B og nr. 9 i 3. klasse.
8. Rigmor Kieldrup, søster til nr. 13 i 2. klasse.
9. Aksel Larsen, søn af assistent L.
10. Otto Lyster, søn af montør L.
11. Carl Munch, søn af skibsfører M.
12. Hans Børge Carl Nielsen, søn af komponist N.
13. Carl Ivan Nielsen, søn af manufakturhandler N.
14. Leo Oppenheuser, broder til nr. 15 i 3. klasse.
15. Oluf Pedersen, søn af forretningsfører P.
16. Luiz Petersen, søn af grosserer P.
17. Julius Rasmussen, søn af konduktor R.
18. Henrik Schøler, søn af ingeniør S.

19. Svend Vestergaard, broder til nr. 20 i 6. A.
20. Bode Willumsen, søn af fru W.

7de klasse B. 2den mellemskoleklasse.

1. Svend Abrahamsen, søn af telegrafist A.
2. Willem van Allen, søn af værkfører v. A.
3. Inger Axelholm, søster til nr. 1 i 5. B.
4. Thor Bast, søn af bogholder B.
5. Aage Bochart, søn af lokomotivfører B.
6. Ingeborg Breiner, datter af enkefru B.
7. Otto Franck, søn af bagermester F.
8. Finn Friis, broder til nr. 8 i 4. klasse.
9. Carl Galle, søn af grosserer G.
10. Ejner Gjerløff, broder til nr. 6 i 3. klasse.
11. Valdemar Gyllich, søn af enke efter skibskaptajn G.
12. Karen Jensen, søster til nr. 12 i 4. og nr. 9 i 6. A.
13. Max Larsen, søn af direktør L.
14. Ernst Lassen, broder til nr. 6 i 6. B.
15. Olga Lorenzen, datter af dr. med. L.
16. Aksel Mørch, søn af handelsrejsende M.
17. Knud Nielsen, søn af handelsagent N.
18. Tekla Nielsen, datter af porcellænshandler N.
19. Knud Petersen, broder til nr. 15 i 6. A.
20. Stig Rode, broder til nr. 24 i 4. og nr. 16 i 2. klasse.
21. Gunnar Stormgaard, søn af slagtermester S.
22. Niels Stub, søn af dyrlæge S.

8de klasse A. 3die mellemskoleklasse.

1. Vilhelm Andersen, søn af murer A.
2. Leif Bilkvist, broder til nr. 2 i 6. A.
3. Peter Buch, søn af grosserer B.
4. Ryan Grut, søn af fabrikant G.
5. Ebba Hansen, søster til nr. 8 i 6. A.
6. Inger Hansen, datter af detailhandler H.
7. Knud Hansen, søn af snedkermester H.
8. Nancy Schwartz Hansen, søster til nr. 3 i 5. B og nr. 7 i 6. A.
9. Valdemar Skovsted Hartmann, søn af fabrikant H.
10. Alfred Holck, broder til nr. 10 i 4. klasse.
11. Eigil Ryge Jensen, søn af varemægler J.
12. Julius Kirketerp, broder til nr. 5 i 1. klasse.
13. Hans Peter Kjerulf, søn af enkefru K.
14. Knud Mæhl, broder til nr. 12 i 6. A, nr. 12 i 5. A, nr. 15 i 2.
15. Aage Nielsen, broder til nr. 16 i 5. B.

16. Johannes Nielsen, søn af kommunelærer N.
17. Ole Olsen, broder til nr. 8 i 6. B og nr. 18 i 4. klasse.
18. Ove Scheibel, broder til nr. 15 i 5. A.
19. Ejner Sie, broder til nr. 12 i 6. B.
20. Viggo Starcke, broder til nr. 27 i 4. klasse.
21. Erik Tillge, søn af boghandler T.
22. Esther Wolmer, datter af overtegrafist W.

8de klasse B. 3die mellemskoleklasse.

1. Svend Viggo Andersen, søn af landinspektør A.
2. Asker Bandsholm, søn af grosserer B.
3. Ejner Berg, broder til nr. 2 i 4. klasse og nr. 1 i 6. B.
4. Henrik Dam, broder til nr. 6 i 6. A.
5. Arne David, søn af grosserer D.
6. Poul Dich, søn af malermester D.
7. Svend Hammerich, søn af læge H.
8. Holger Høg Petersen, broder til nr. 8 i 3. klasse.
9. Vilfred Meyer, søn af enkefru M.
10. Svend Ottesen, søn af læge O.
11. Gustav Ottosen, broder til nr. 16 i 3. kl. og nr. 14 i 6. A.
12. Arthur Lykkegaard Petersen, søn af enkefru P.
13. Elias Simonsen, søn af gartner S.
14. Peter Sørensen, broder til nr. 29 i 4. klasse.
15. Hugo Zahle, søn af grosserer Z.

9de klasse A. 4de mellemskoleklasse.

1. Anders Andersen, søn af forretningsfører A.
2. Julius Bentzen, søn af viktualiehandler B.
3. Alfred Beyer, broder til nr. 3 i 5. A.
4. Peter Mathias Bøttcher, søn af urtekræmmer B.
5. Erik Frederiksen, søn af købmand F.
6. Hans Christian Hansen, broder til nr. 5 i 5. A og nr. 3 i 7. A.
7. Julius Hansen, søn af forretningsbestyrer H.
8. Ingolf Hein, broder til nr. 4 i 7. A og nr. 3 i 1. klasse.
9. Carl Vilhelm Høpfner, søn af grosserer H.
10. Poul Erik Jensen, søn af manufakturhandler J.
11. Carl Gustav Levring, broder til nr. 15 i 4. kl. og nr. 7 i 6. B.
12. Hans Peter Madsen, broder til nr. 13 i 5. B.
13. Verner Nielsen, søn af sagfører N.
14. Ditlev Tom Petersen, broder til nr. 17 i 3. klasse.
15. Lorents Tom Petersen, broder til nr. 14 i 9. A og 17 i 3. kl.
16. Albert Wesenberg, søn af cand. jur. W.
17. Svend Aakjær, søn af fru Aa.

9de klasse B. 4. mellemskoleklasse.

1. Knud Arne Bilkvist, broder til nr. 2 i 6. A og nr. 2 i 8. A.
2. Eyvind Blach, broder til nr. 2 i 3. klasse.
3. Carl Oluf Christensen, søn af maskinmester C.
4. Oluf Friis, søn af enkefru F.
5. Axel Fuhr, søn af tømrermester F.
6. Robert Haut, søn af gørtlermester H.
7. Johanne Jensen, søster til nr. 9 i 3. kl., nr. 5 i 6.B, nr. 7 i 7. A.
8. Ejner Johansen, søn af Cigarhandler J.
9. Axel Larsen, broder til nr. 13 i 7. B.
10. Augusta Benzon Nielsen, datter af docent, dr. N
11. Ingrid Nielsen, datter af kontrolør N.
12. Kristine Nielsen, datter af bestyrerinde N.
13. William Ottesen, broder til nr. 10 i 8. B.
14. Holger Pedersen, søn af skomagemester P.
15. Ove Pontoppidan, søn af fuldmægtig P.
16. Knud Schytte, søn af mejeriejer S.
17. Axel Schmith, søn af arkitekt S.
18. Hugo Svanberg, broder til nr. 22 i 3. klasse.

Realklassen.

1. Gerda Christensen, datter af bogbindermester C.
2. Holger Christensen, søn af handelsrejsende C.
3. Holger Christensen, søn af grosserer C.
4. Karl Georg Christensen, søn af ingeniør C.
5. Oluf Frederiksen, broder til nr. 5 i 9. A.
6. Vilhelm Hald, søn af landinspektør H.
7. Ella Jørgensen, datter af konstruktør J.
8. Niels Bondrup Lassen, broder til nr. 6 i 6. B og nr. 14 i 7. B.
9. Poul Mæhl, broder til nr. 15 i 2, 12 i 5 A, 12 i 6. A, 14 i 8. A.
10. Ejner Johannes Nielsen, søn af grosserer N.
11. Ejner Olsen, søn af grosserer O.
12. Thorolf Pontoppidan, søn af boghandler P.
13. Bendt Rom, søn af bogtrykker R.
14. Herluf Winther, søn af købmand W.
15. Poul Emil Voigt, søn af grosserer V.

Iste gymnasieklasse.

1. Gunnar Andresen, søn af enkefru A.
2. Svend Axelholm, broder til nr. 1 i 5. B og nr. 3 i 7. B.
3. Poul Berg, broder til nr. 2 i 4. kl., nr. 1 i 6. B., nr. 3 i 8. B.
4. Poul Petrus Beyer, broder til nr. 3 i 5. A og nr. 3 i 9. A.
5. Svend Blach, broder til nr. 2 i 3. kl. og 2 i 9. B.

6. Erik Buch, broder til nr. 3 i 8. A.
7. Bjørn Gamborg, søn af direktør G.
8. Svend Hassing, søn af fuldmægtig H.
9. Jean Larsen, broder til nr. 9 i 7. A.
10. Andreas Nielsen, broder til nr. 16 i 8. A.
11. Christian Nielsen, broder til nr. 15 i 5. B.
12. Orla Rode, broder til nr. 16 i 2. kl., 24 i 4. kl., nr. 20 i 7. B.
13. Tove Risom, datter af læge R.
14. Svend Erik Wolmer, broder til nr. 22 i 8. A.
15. Svend Carl Würtz, broder til nr. 22. i 2. klasse.

2den gymnasieklasse.

1. Erik Dessau, broder til nr. 2 i 7. A.
2. Holger Elgstrøm, søn af maskiningeniør E.
3. Leo Grathwohl, søn af kursusbestyrer G.
4. Agnes Haastrup, datter af manufakturhandler H.
5. Svend Hertel, søn af redaktør H.
6. Thora Ingerslev, datter af inspektør I.
7. Poul Nielsen, søn af snedkermester N.
8. Carl Munch Petersen, søn af enkefru P.

12te klasse.

1. Aage Hammerich, broder til nr. 7 i 8. B.
  2. Orla Larsen, søn af blikkenslagermester L.
  3. Kaj Erik Teglstrup, søn af gartner T.
  4. Hagbard Vestergaard, søn af kommunelærer V.
-

Udtalelse fra direktionen.

I skoleprogrammerne for 1908 har vi udførligt gjort rede for de forhold, der gør det til en bydende nødvendighed for skolerne at forhøje skolepengene fra aar til aar, hvis det skal være dem muligt at lønne deres lærerpersonale blot nogenlunde tilfredsstillende. Vi udtalte samme sted, at det vilde blive nødvendigt for skolerne at forhøje skolepengene med gennemsnitlig ca. 5 kr. om maaneden udover de for skoleaaret 1908—09 gældende taxter, hvis der ikke kunde opnaas et tilstrækkeligt tilskud fra det offentlige, men vi tilføjede, at skolerne af hensyn til forældrene vilde lade betalingen for yngre søskende vedblive at være den samme som hidtil, saa at forhøjelsen kun kom til at gælde for 1 barn fra hver familie og ikke blev gennemført paa een gang, men først successivt i løbet af 3—4 aar saaledes, at den maanedlige betaling ikke i noget aar vilde blive forhøjet med mere end 2 kr. medens betalingen for yngre søskende vilde blive uforandret.

Skolerne er sig imidlertid bevidst, at en saadan forhøjelse af skolepengene vil være en overordentlig trykkende byrde, og har derfor ogsaa gjort sig de største anstrengelser for at formaa stat og kommune til at tage spørgsmaalet om den højere privatskoles hele stilling op til behandling, saa der kunde træffes en forsvarlig ordning af lønningsspørgsmaalet uden at skolepengene blev uoverkommelige for forældrene.

Heldigvis tyder adskilligt paa, at det vil kunne lykkes at vække autoriteternes interesse for dette spørgsmaal. Allerede den omstændighed, at Frederiksberg kommune har besluttet sig til — foreløbig for et aar — at yde et tilskud til delvis dækning af udgifterne til skolestipendier, giver grundet haab om, at det maa

lykkes at finde en forsvarlig ordning af hele skolepengespørgsmaalet, og der vil da ogsaa i en nær fremtid blive indsendt andragender om at Københavns kommune og Gentofte sogn vil tage tilskudsspørgsmaalet op.

Skolerne vil derfor indskrænke sig til fra det nye skoleaars begyndelse at forhøje betalingen med en krone i hver klasse for den ældste elev fra hver familie.

Endvidere vil sløjdpenge bortfalde og brændselspenge vil kun blive opkrævet for en elev fra hver familie.

Samtidig vil skolerne søge at opnaa en ordning af de kommunale tilskud, hvorved den ovennævnte forhøjelse allerede det kommende skoleaar atter kunde bortfalde. Skulde det mod forventning vise sig ugørligt at opnaa tilskud fra Københavns kommune og Gentofte sogn, maa skolerne derimod forbeholde sig ret til i løbet af det kommende skoleaar yderligere at forhøje skolepengene for hver familie med 1 krone om maaneden. Denne forhøjelse vil dog ikke komme til at gælde for elever med bopæl paa Frederiksberg.

Naar skolerne ser sig i den beklagelige nødvendighed at maatte tage deres forbehold, ligger dette i, at de overfor Frederiksberg kommunalbestyrelse har maattet yde garanti for, at det frederiksbergske tilskud hverken direkte eller indirekte skal komme beboere af andre kommuner til gode.

Det er imidlertid vort haab, at vi ikke skal blive nødsagede til at gaa denne vej, men at det maa lykkes at faa en ensartet ordning med alle de interesserede kommuner, helst saaledes, at vi i det hele taget kunde undgaa fremtidige skolepengeforhøjelser.

Fælles regler,

gældende for «De forenede Latin- og Realskoler» samt for H. Adlers Fællesskole for drenge og piger og Efterslægtsselskabets skole.

A. Skolebetalingen.

	For 1ste	For 2den	For 3die	For 4de
	Broder	Broder	Broder	Broder
Kr. maanedlig				
1. Forberedelsesklasse . . .	15	10	8	4
2den — . . .	16	11	9	5
3die — . . .	17	12	10	6
4de — . . .	18	13	11	7
5te — . . .	19	14	12	8
I. Mellemskoleklasse . .	20	15	13	9
II. — . .	21	16	14	10
III. — . .	22	17	15	11
IV. — . .	23	18	16	12
Realklassen	23	18	16	12
I. Gymnasieklasse	24	20	18	14
II. —	25	20	18	14
III. —	26	20	18	14

- 1) 5te broder og følgende brødre gaar frit.
- 2) Til brændsel og inventar betales 2 kr. 1ste Novbr. og 2 kr. 1ste Februar for hver elev. Af flere søskende betaler kun den ældste denne afgift.
- 3) Enhver ny elev betaler 4 kr. i indskrivningspenge.
- 4) Elever, der indmeldes til efter sommerferien, betaler halv skolebetaling for August.
- 5) De forenede Skoler og H. Adlers Fællesskole bortgiver aarligt skolestipendier til et samlet beløb af 80,000 kr., som i portioner fra 48 til 312 kr. efter derom indgIVEN ansøgning tildeles vedkommende elever ved hvert skoleaars begyndelse. Ansøgningsblanketter faas paa skolerne og maa i udfyldt stand indsendes til den paagældende skole inden hvert aars 1ste Maj.

6) Skolepengene betales forud. Efter hjemmets ønske kan dette ske enten maanedvis eller kvartalsvis. I København og Hellerup opkræves skolepengene i hjemmene ved skolernes bud. Desuden er de forenede Skolers kontor aabent for indbetaling hver skoledag kl. 10—3. Kontorets adresse er Frederiksberg-gade 2, 1ste sal.

7) Forsømmer en elev skolen paa grund af sygdom, betaler han for den maaned, i hvilken sygdommen begynder, og for de 2 følgende. Det samme gælder for dem, der holdes borte fra skolen paa grund af sygdom fra hjemmet.

8) Udmeldelse kan kun ske med 2 fulde maaneders varsel; der betales altsaa for den maaned, i hvilken udmeldelsen sker, og for de 2 følgende. Midlertidig udmeldelse for sommermaanederne modtages ikke. Af dimittenderne (studerende og realelever) betales skolepenge til skoleaarets slutning, d. v. s. indtil 31te Juli.

Her ved skolen betales 4 kr. aarlig for sport, der opkræves 1ste Apuil. Fritagelse for sport kan kun ske ved lægeerklæring.

B. Eksamensafgifter.

1) For afgangseksamen for studerende betaler den elev intet, der har bestaaet IV. klasses hovedeksamen ved en af de ovenfor nævnte latin- og realskoler; ellers betales der 20 kr. Enhver discipel, der indstiller sig til mellemskoleeksamen og realeksamen, betaler i eksamensudgitt 10 kr. For stempel paa vidnesbyrdet betales 1 kr.

2) En privatist, der indstiller sig til:

a) Tillægsprøve til skolelærereksamen	betaler 10 kr.
b) Tillægsprøve til almindelig forberedelses-	
eksamen, sproglig	— 10 —
matematisk	— 8 —
c) Eksamen i latin for farmaceuter	— 8 —
d) Afgangseksamev for studerende, sproglig . .	— 41 —
matematisk	— 43 —

NB. Saafremt vedkommende som privatist har taget IV. klasses hovedeksamen ved en af de ovennævnte Skoler

sproglig	— 31 —
matematisk	— 33 —

C. Smitsomme sygdomme.

1) Naar der i familier, som har skolesøgende børn, udbryder en smitsom sygdom, maa skolen forlange straks at modtage meddelelse derom.

2) Er sygdommen skarlagensfeber, difteritis eller en anden farlig sygdom, vil det være ubetinget nødvendigt at forbyde alle elever fra hjem, hvor der findes patienter med disse sygdomme, al adgang til skolen, indtil det ved lægeattest fastslås, at al fare for smitte er forbi.

3) Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede mæslinge- eller kighostepidemier eller andre mindre farlige smittsomme sygdomme i reglen ikke være nødvendigt at formene elever fra hjem, hvor disse sygdomme findes, adgang til skolen.

Dog anmodes de familier, hos hvem mæslinger er udbrudt om kun at sende børn i skole, om hvilke det med sikkerhed vides, at de tidligere har haft sygdommen, men derimod holde de børn, der ikke tidligere har haft den, borte fra skolen, indtil det kan antages for sandsynligt, at de ikke er smittede af det i hjemmet optraadte sygdomstilfælde.

D. Forsømmelser.

1) Forsømmelser i anden anledning end sygdom og andre særlige tilfælde bør kun foregaa efter samraad med skolens bestyrer.

2) Naar eleven igen giver møde paa skolen, maa han medbringe en skriftlig meddelelse om, hvorlænge han har været fra-værende og hvorfor.

3) Ønskes en elev (af helbredshensyn o. l.) fritaget for i frikvartererne at være paa legepladsen, maa han medbringe skriftlig anmodning derom fra hjemmet.

4) Til fritagelse for gymnastik — udover en uge — kræves der, i henhold til ministeriel bekendtgørelse, en motiveret lægeattest, der angiver fritagelsens varighed.

E. Endvidere tiltrædes følgende regler af ovennævnte latin- og realskoler.

1) Naar en elev, der forlader en af disse skoler, anmeldes til optagelse i en anden af disse, er denne — inden eleven optages — forpligtet til at indhente oplysninger hos den tidligere skole om, hvad der maatte være at bemærke om eleven.

2) Naar opflytning i en højere klasse er nægtet en elev i en af disse skoler, kan han ikke ved at overflyttes til en anden af dem, opflyttes i en klasse, der svarer til den, hvori opflytning ved den anden var ham nægtet.

3) Udgaar en elev paa foranledning enten af hjemmet eller af skolen. fordi hjemmet nægter at overholde de i »Fælles regler« fastsatte bestemmelser, kan vedkommende elev ikke optages i nogen af disse skoler.

Aarsprøver.

Adgangsprøven til mellemskolen afholdes for skolens 5te klasse og dem, der efter ferien ønskes optaget i 1ste mellem-skoleklasse i dagene 24.—30. Juni, hvorefter forberedelsesskolens ferie begynder.

For 6te og 7de klasse afholdes en skriftlig prøve i dagene 1ste—5te Juli.

6te klasse prøves i dansk stil, regning, korttegning.

7de » » i dansk stil, regning, korttegning, historie, tysk stil, engelsk version.

For 8de klasse og II G. afholdes en fuldstændig mundtlig og skriftlig prøve i dagene fra 24. Juni til 5. Juli.

Tirsdag den 6te Juli kl. 10 finder afslutning sted med udstedelse af vidnesbyrd.

Det nye skoleaar begynder **Torsdag d. 19. August kl. 10.**

Nye elever prøves efter aftale med forstanderen.

Ferier og fridage for skoleaaret 1909—1910.

Efteraarsferie	17.—20. Oktober	} begge Dage medregnede.
Juleferie	23. Decbr.—6. Jan.	
Paaskeferie	23.—29. Marts	
Pinseferie	13.—22. Maj	

Enkelte fridage: Mandag d. 13. September, Lørdag d. 20. November, Torsdag d. 24. Februar, Lørdag d. 23. April, Fredag d. 3. Juni.

Læsebøger, udgivne af Det danske Selskabs Skole:

En Vandring gennem København — Københavns Omegn
— Danske Smaaøer — Danmark — Skandinavien — Storbritan-
nien og Irland — Rusland — Mellemeuropa — Alperne — Hol-
land og Belgien — Frankrig — Den pyrenæiske Halvø — Italien
— Asien — Afrika — Amerika — Vore Forfædre — Silver
Blaze — The Bandbox and other stories — Digte og Sange I.
og II. Del — Oplysninger til Digte og Sange — Sproglige Iagt-
tagelser — Danske Sange I. Del.
